

Regnskabsaflæggelsesprocessen ved IFRS 16 og effekten på kapitalmarkedets forståelse af regnskaber

Sideantal : 67

Tegn : 140.955

Martin Bergqvist Børger (310595)
Christoffer von Scholten (231094)

Vejleder: Henrik Kyhnauv

Abstract

Leasing has over the past years seen a major increase in popularity as a financial instrument to fund and manage companies' investments in fixed assets. Due to allowed exceptions in the current International Accounting Standards adopted by listed companies, many of these lease contracts have not been recognised in the financial statements. As of opening 2016 it has been estimated that 2.8 trillion worth of lease liabilities of listed companies, adopting IFRS or US GAAP principles, were not recognised in the financial statements by use of this exception.

The absence of information about leases in the balance sheet meant that investors and other stakeholders were not able to compare companies with different financing structures.

To improve the information of leases in the financial reporting, IASB has developed the new lease standard IFRS 16.

The objectives of this thesis is to describe the difference between the current lease standard IAS 17 versus the new IFRS 16 and through interviews with Deloitte senior manager and advisor for listed companies, Henrik Gustavsen as well as executive of Handelsbanken, Jan Arup analyse the effects of the newly adopted lease standard on the primary shareholders affected by the new leasing standard.

Furthermore we will evaluate on the new IFRS 16s effect on the transparency in financial reporting and the overall effectiveness of the capital market.

Through the thesis we conclude that the interpretation, implementation and ongoing handling of IFRS 16 imposes increased costs to the companies preparing the financial statements, however these costs are outweighed by an increased transparency between companies with different financing structures and the creation of a better decision basis for investors as well as financing partners of the companies. The improved decision basis on the capital market will over time create a surplus in value on the capital market and thus increase companies access to capital.

Indholdsfortegnelse

Abstract	1
1 Introduktion	5
1.1 Problembaggrund	5
1.2 Problemstilling	5
1.3 Problemformulering	6
1.3.1 Underspørgsmål 1	6
1.3.2 Underspørgsmål 2	6
1.3.3 Underspørgsmål 3	6
1.4 Afgrænsning	6
1.5 Teori (begreber og operationalisering)	7
1.6 Dataindsamlingsteknikker	8
1.7 Empiri	9
1.8 Slutningsformer	10
1.9 Kildekritik	10
2 Introduktion til leasing	11
2.1 Formål med leasing	11
2.2 Konsekvenser ved køb og leasing	12
2.3 IAS 17 - Den aktuelle regnskabsstandard vedrørende leasing	12
2.3.1 Kort om IAS og IFRS	12
2.3.2 Definitioner i IAS 17	12
2.3.3 Klassifikation af leasingaftaler	13
2.4 IFRS 16 - den kommende regnskabsstandard	14
2.4.1 Introduktion til IFRS 16	14
2.4.2 Hvorfor IFRS 16?	15
2.4.3 Identificering af leasingaftaler	15
2.4.4 Kort om opdeling af komponenter af en kontrakt	15
2.4.5 Påvirkning for leasingtager	16
2.4.6 Undtagelser ved indregning	17
2.5 Sammenligning af IAS 17 og IFRS 16	17
2.5.1 Specifikation af undtagelser ved indregning	18
2.5.2 Klassificering af Leasingaftaler	18
2.5.2.1 Balancen	18
2.5.2.2 Resultatopgørelsen	19
2.6 Delkonklusion	20
3 Effekten af IFRS 16 for investorer, finansieringspartnere og regnskabsudarbejdere	21
3.1 Indledning	21
3.2 Præsentation af forskelle mellem indregning under IAS 17 og IFRS 16	21
3.2.1 Forudsætninger	21

3.2.2 Beskrivelse af proformaregnskab under IAS 17	22
3.2.3 Beskrivelse af proformaregnskab under IFRS 16	23
3.2.4 Væsentlige forskelle i præsentation IAS 17 vs IFRS 16	25
3.3 IFRS 16's påvirkning på aktieanalytikere og investorer	27
3.3.1 Beskrivelse af kapitalmarkedet og investorer	27
3.3.1.1 Kapitalfonde	27
3.3.1.2 Institutionelle investorer	28
3.3.1.3 Den private investor	29
3.3.2 Fokuspunkter for investorer, herunder værdiansættelser	29
3.3.3 Analyse af påvirkningen på investorer	29
3.4 IFRS 16's påvirkning på finansieringspartnere	30
3.4.1 Nuværende behandling af operationel leasing	30
3.4.2 Nuværende kreditvurderingsproces	32
3.4.3 Jan Arups tanker omkring leasing og indregning	33
3.4.4 Analyse af IFRS 16's påvirkning på kreditvurderingen hos Handelsbanken	34
3.4.4.1 Cash flow analyse	34
3.4.4.2 Dækningsgrader	35
3.4.4.3 Rentedækningsgrader	35
3.4.4.4 Rentabilitet af egenkapitalen	37
3.4.4.5 Soliditet	38
3.4.4.6 Risiko for overskridelse af soliditetscovenant	38
3.5 IFRS 16's påvirkning på regnskabsudarbejder	39
3.5.1 Nuværende behandling af operationel leasing efter IAS 17	40
3.5.2 Udfordringer ved opgørelse af leasing efter IFRS 16	40
3.5.2.1 Dataindsamling ved første indregning	40
3.5.2.2 Skøn forbundet med indregningen af leasingkontrakter	41
3.5.2.3 Løbende håndtering og indregning af leasingkontrakter	42
3.5.2.4 Opsummering af udfordringer for regnskabsudarbejder	44
3.5.3 IFRS 16's afledte effekt på operationen	44
3.5.4 Analyse af IFRS 16's påvirkning på regnskabsudarbejder	45
3.6 Delkonklusion	46
4 Gennemsigtighed	48
4.1 Hvad er gennemsigtighed i et regnskab?	48
4.2 Komplexiteten ved IFRS 16	49
4.3 Overgangsmuligheder	49
4.4 Det retvisende billede	51
4.4.1 Regnskabsbrugere	51
4.4.1.1 Banker	51
4.4.1.2 Investorer - nøgletal	52
4.4.1.2.1 Egenkapitalens forrentning	53

4.4.1.2.2 Soliditetsgraden	53
4.4.1.2.3 Afkastningsgraden	54
4.4.1.3 Ledelsen - nøgletal	55
4.4.1.3.1 Årets resultat	55
4.5 Investors justeringer ved IAS 17	56
4.6 Virksomhedens perspektiv	57
4.7 Sammenlignelighed	58
4.8 Øget mulighed for regnskabsmanipulation ved indregning efter IFRS 16?	59
4.9 Konsekvenser ved konkurs	61
4.10 Delkonklusion	62
5 Konklusion	64
6 Perspektivering	66
7 Begrebsdefinitioner	67
8 Litteraturliste	68
8.1 Faglitteratur	68
8.2 Internet og artikler	68
9 Bilag	70
9.1 Bilag 1 - Beslutningsdiagram til klassifikation af leasingaftaler efter IAS 17	70
9.2 Bilag 2 - Amortiseringstabel for leasingaftale anvendt i proforma regnskab del 1 af 2	71
9.3 Bilag 3 - Amortiseringstabel for leasingaftale anvendt i proforma regnskab del 2 af 2	72
9.4 Bilag 4 - Proforma regnskab ved indregning under IAS 17	73
9.5 Bilag 5 - Proforma regnskab ved indregning under IFRS 16	74

1 Introduktion

1.1 Problembaggrund

Leasing er over det seneste årti steget markant i popularitet som finansieringsinstrument for mange virksomheder. Leasing kommer i mange former og omfang og stræber sig fra firmabilen til direktøren i den almene mindre virksomhed til det store leasede containerskib hos Maersk Line.

Populariteten kan blandt andet henføres til det lave krav af kapital i forhold til køb af aktivet, samt begrænsninger i bindingsperioder der gør selskabets aktiver mere fleksible. IASB¹ oplyser, at alle børsnoterede selskaber på globalt plan primo 2016 tilsammen har for ca. 3,3 trillioner dollars i leasingforpligtelser (opgjort ud fra de fremtidige betalinger). Over 85 % af disse forpligtelser fremgår ikke af virksomhedernes balance, (FSR², 2016)

Næsten halvdelen af alle børsnoterede selskaber, der anvender IFRS³ eller US GAAP⁴ vil blive påvirket af de regnskabsmæssige ændringer.

1.2 Problemstilling

IASB har gennem tiden forsøgt at udvikle regnskabspraksis fra tidligere at have fokus på betalingsstrømme til nu, at have fokus på dagsværdier, således regnskaberne bliver mere transparente for investorer og dermed øger effektiviteten af kapitalmarkedet.

Tidligere har operationelle leasingkontrakter været indregnet i resultatopgørelsen med den månedlige ydelse, frem for at præsentere selskabets ret til brug af aktiver i balancen. Således har to selskaber med ens aktivitet og ens anvendte aktiver, hvoraf den ene har optaget lån i banken og købt deres aktiver, mens det andet selskab har leaset deres aktiver opnået vidt forskellige regnskaber, herunder resultater og nøgletal.

Dette ønsker den nye IFRS 16 at gøre op med, hvor stort set samtlige leasingkontrakter skal indregnes i balancen.

¹ International Accounting Standards Board

² Foreningen for Statsautoriserede Revisorer

³ International Financial Reporting Standards

⁴ United States General Accepted Accounting Principles

1.3 Problemformulering

Hvordan påvirker den nye regnskabsstandard IFRS 16 regnskabsaflæggelsesprocessen og hvordan har dette effekt på kapitalmarkedets forståelse af regnskaber?

1.3.1 Underspørgsmål 1

Redegør for leasingkontrakter og den regnskabsmæssige behandling under henholdsvis IAS 17 og IFRS 16

1.3.2 Underspørgsmål 2

Analyser effekten af IFRS 16 for investorer, finansieringspartnere og økonomiafdelinger.

1.3.3 Underspørgsmål 3

Vurder hvorvidt IFRS 16 er med til, at forbedre gennemsigtigheden og dermed effektiviteten af kapitalmarkedet.

1.4 Afgrænsning

For at fastholde dybden i vores problemformulering afgrænser vi os fra at omtale andre standarder end den hidtil aktive regnskabsstandard "IAS 17 Leases" og den nye regnskabsstandard "IFRS 16 Leases". Vi holder alene fokus på aflæggelsen efter IFRS, hvorfor vi derfor ikke omtaler behandlingen i anden lovgivning, såsom årsregnskabsloven eller andre lokale krav.

De største ændringer som IFRS 16 medfører vil påvirke leasingtager, som derfor er vores fokus i opgavens hovedemner. Påvirkningen for leasinggiver vil vi ikke gå yderligere i dybden med, da kravene for denne part næsten er uændret fra IAS 17.

I vores gennemgang af IAS 17 og IFRS 16 vælger vi kun at fokusere på standarderne som er adopteret af EU kommissionen, da der i mellem IASB og EU kommission kan være forskelle i standarderne.

Alle skattemæssige behandlinger af leasing som kan forligge, vil vi ikke omtale i opgaven, da dette er uafhængigt af regnskabspraksis og ligeledes varierer fra land til land. Vi finder det således ikke relevant for at kunne besvare vores problemformulering.

Ved vores gennemgang af klassifikation af leasingkontrakter omtaler vi ikke IFRIC 4 eller SIC-27, som går yderligere i dybden med klassificeringen. I forbindelse med definitioner behandler vi endvidere ikke SIC-15. Opgaven behandler således alene definitionerne i IAS 17 og IFRS 16

1.5 Teori (begreber og operationalisering)

For så vidt angår **undersøgelsesspørgsmål 1**: *“Redegør for leasingkontrakter og den regnskabsmæssige behandling under henholdsvis IAS 17 og IFRS 16”* er der behov for at definere og operationalisere begrebet leasingkontrakt:

“Leasingkontrakt” defineres som værende en aftale mellem leasinggiver og leasingtager, som giver leasingtager rettighederne til at benytte sig af et aktiv ejet eller håndteret af leasinggiver for en forudbestemt periode.

“Leasingkontrakt” operationaliseres ved at redegøre for både IAS 17 og IFRS 16s definition af en “leasingkontrakt”. Desuden klassificerer vi leasingkontrakter for både operationel og finansiell leasing.

For så vidt angår **undersøgelsesspørgsmål 2**: *“Analyser effekten af IFRS 16 for investorer, finansieringspartnere og økonomiafdelinger”* er der behov for at definere og operationalisere begreberne finansieringspartnere og økonomiafdelinger:

“Finansieringspartnere” defineres som værende primært banker, men inkluderer også investeringsforeninger eller andre institutter der udbyder lån ved normal drift.

“Finansieringspartnere” operationaliseres i gennem interview med Anders Arup i Handelsbanken, for at få konkretiseret bankernes påvirkning og heraf effekten af IFRS 16.

“Økonomiafdelinger” defineres som værende den funktion i en virksomhed, som behandler alle transaktioner, der påvirker regnskabet. *“Økonomiafdelinger”* er derfor også defineret som værende den afdeling der er ansvarlig for regnskabsaflæggelsen og præsentationen heraf.

“Økonomiafdelinger” operationaliseres i gennem interview med Maersk Line, hvor vi vil konkretisere effekten af IFRS 16 i deres økonomiafdelingen.

For så vidt angår **undersøgelsesspørgsmål 3**: *“Vurder hvorvidt IFRS 16 er med til, at forbedre gennemsigtigheden og sammenligneligheden og dermed effektiviteten af kapitalmarkedet.”* er der behov for at definere og operationalisere begreberne effektiviteten og kapitalmarkedet:

“Effektiviteten” defineres som værende et forbedret oplysningsgrundlag for interessenter, samt mindre tidsanvendelse for regnskabsbrugere, hvori kreditvurderinger og værdiansættelser også er inkluderet heri. *“Effektiviteten”* vil også kunne defineres som værende en reduktion i fejlinvesteringer og dermed tilliden til at regnskabet giver et retvisende billede.

“Effektiviteten” operationaliseres i gennem de afholdte interviews, hvor vi baserer vores konklusioner på disse, samt vores forståelse af IAS 17 og IFRS 16.

“Kapitalmarkedet” defineres som værende et marked for finansielle fordringer, som kan afspejles i produkter som obligationer, kredit, aktier og lån.

“Kapitalmarkedet” operationaliseres i gennem vores forståelse og interview med Anders Arup i Handelsbanken, hvor vi igennem dette interview vil måle på effekten på de finansielle fordringer som IFRS 16 kunne have.

I opgaven vil vi redegøre for den nuværende regnskabsstandard IAS 17 og den kommende regnskabsstandard IFRS 16 for, at beskrive deres krav og regnskabsmæssig behandling, samt en sammenligning af disse.

Dette vil danne grundlag for det analyserende og vurderende undersøgelsesspørgsmål, hvor vi går mere i dybden af effekterne ved implementeringen af den nye regnskabsstandard.

I vores analytiske undersøgelsesspørgsmål ser vi på effekten i regnskabet og hvordan denne kan påvirke de forskellige regnskabsbrugere. For at kunne konkludere på påvirkningen af implementeringen af IFRS 16, er det derfor vigtigt at inkludere synspunkter og brugsinformationer for alle de væsentlige regnskabsbrugere. Afslutningsvis vil vi vurdere om hvorvidt regnskabet er blevet mere gennemsigtigt ved implementeringen af IFRS 16, ved at konkludere og sammenligne årsrapporter før og efter IFRS 16.

1.6 Dataindsamlingsteknikker

Kvantitative og kvalitative, primære og sekundære data er to overordnede kriterier ved dataindsamlingsteknikker (Andersen, 2013: s. 135).

Kvantitative data er data som kan tælles eller måles pålideligt. De optræder i en ensartet form og eventuelt i store mængder. Større registre og statistiker, som statistikbanken er et godt eksempel på kvantitative data.

Modsat er data der ikke kan måles eller tælles kvantitative data, som typisk indsamles ved forskningsinterviews. Disse er mere detaljerede og kræver mere uddybning for at man opnår en helhedsforståelse for besvarelsen. Denne form for data bidrager derfor oftest til udvikling af teorier og hypoteser, frem for statistiske dataregistrer.

Igennem vores interviews hvor vi har baseret os på semistrukturerede interviews har vi benyttet os af kvalitativ dataindsamling, idet opgaven bygger på fortolkning af disse interviews.

Primær data er den data, som man selv har indsamlet for at belyse et bestemt område. Denne slags data er typisk indsamlet gennem interviews, observationer og spørgeskemaer.

Sekundær data er dermed data som ikke er indsamlet personligt, men allerede er indsamlet og fortolket af andre. Her skal der skelnes mellem yderligere to forskellige former for sekundær data.

- Primær litteratur (interne kilder), kan være afhandlinger, e-mails eller andre interne dokumenter
- Sekundær litteratur (eksterne kilder), kan være bøger, internet kilder mm.

Vi har benyttet os af både primær og sekundær data, i form af de afholdte interviews, som værende primær data og faglitteratur, tidsskrifter og yderligere fortolkning af IFRS 16 som sekundær data.

1.7 Empiri

Opgaven er udarbejdet med en kritisk tilgang til al anvendt empiri, vi har indsamlet information fra uafhængige, såvel som afhængige kilder. De uafhængige kilder som vi har anvendt er primært fra revisions- og konsulenthusene, mens de afhængige kilder stammer fra IASB og IFRS Foundations egne publikationer og fortolkninger. Vi har benyttet os af et bredt differentieret spektrum af kilder, for at få den bedst mulig repræsentation af effekten af IFRS 16. Dette har vi også gjort i vores indsamling af primær data i gennem vores interviews, hvor vi har haft dialog med en bred vifte af de påvirkede interessenter omkring regnskaberne.

Vores opgave er primært baseret på de data vi har indsamlet fra de personlige interviews. Disse er baseret på kvalitativ data, hvor informanten har mulighed for at uddybe sine svar. Vi har derfor benyttet os af åbne og semi-strukturerede informationsinterviews, så informanten kunne styre samtalen, hvorved vi

efterfølgende tilrettelægger de relevante informationer til opgaven. Ved at benytte semi-strukturerede interviews, hvor vi allerede har kendskab til emnet og forberedt et sæt spørgsmål til informanten, for vi tilpasset interviewet således at vi får flere svar på vores spørgsmål til direkte anvendelse i opgaven. Det semi-strukturerede interview er dermed mindre åbent end det åbne interview.

1.8 Slutningsformer

Der findes to typer af slutningsformer, deduktion og abduction som beskrivelser af fremgangsmåder, hvorpå man kan drage videnskabelige konklusioner (Andersen, 2013: s. 31).

Deduktive slutninger er, når der med udgangspunkt i generelle principper drages slutninger om enkelte hændelser. Igennem opgaven har vi gjort anvendelse af deduktive slutninger som for eksempel ved, at anvende økonomiske teorier til, at konkludere på at et forbedret beslutningsgrundlag under rationelle forhold vil medføre bedre beslutninger og derigennem forøget værdi.

Abduktive slutninger er, når der med udgangspunkt i flere forskellige observationer opbygges en sammenhæng og dermed kommes frem til en konklusion. Igennem opgaven har vi gjort anvendelse af abduktive slutninger som for eksempel ved udarbejdelse af interviews med forskellige interessenter og på baggrund heraf analyseret og kommet frem til en konklusion.

Vi har således anvendt alle slutningsformerne igennem opgaven og kan således være vanskeligt at adskille for opgavelæseren.

1.9 Kildekritik

Litteraturlisten indeholder blandt andet lovbestemmelser udarbejdet af IASB. Det må forventes af IASB består af kompetente medlemmer, da alle regnskabsstandarde bla. er blevet adopteret af EU kommissionen. I forlængelse af lovbestemmelser er der også anvendt præciseringer og fortolkninger fra IASB.

Derudover har vi benyttet os af primær dataindsamling i form af interviews, som består af 2 informanter der repræsenterer forskellige interesser som regnskabsbruger i forhold til IFRS 16's indflydelse. Besvarelse i disse interviews anses for at være pålidelige, da informanterne beskæftiger sig dagligt med problemfeltet og da spørgsmålene ved hvert interview er specialiseret til hver respondent. Vi er dog opmærksomme på at besvarelserne er subjektive, da holdninger og kendskab til emnet har indflydelse på deres besvarelser. De

adspurgte er derfor specielt udvalgt for at sikre at de har regnskabsmæssigt kendskab til forretningsmæssige problemstillinger ved regnskabsstandarden.

Der er desuden anvendt sekundære kilder fra andre anerkendte revisions- og konsulenthuse; PwC og Deloitte. Da disse virksomheder er markedsledere og har til formål at være tillidsrepræsentant for deres marked, skal de opretholde dette, hvorved de ikke kan udgive hvilken som helst publikation uden en hvis form for kvalitet. Kilder i form af fagbøger og artikler er også blevet anvendt til fortolkning. Der kan i disse forekomme en andel af subjektivitet, men det må antages at fagbøgerne primært forholder sig objektivt til emnet.

2 Introduktion til leasing

2.1 Formål med leasing

Når man leaser i stedet for at købe er det ikke virksomheden (leasingtager), som ejer aktivet, men leasinggiver, som er ejeren. Leasingtageren overtager over leasingperioden brugsretten til aktivet. Efter udløb af leasingaftalen skal leasingtageren overlevere aktivet tilbage til leasinggiver. Det aftales dog typisk i mange leasingkontrakter, at leasingtager efter endt leasingperiode kan overtage aktivet til en værdi svarende til restværdien af aktivet.

Ved leasing, modsat køb af driftsmidler, binder man ikke likvider i aktiver, som kunne være anvendt på anden vis som led i virksomhedens vækst. Et argument for at benytte sig af leasing kan derfor være fleksibiliteten af en leasingkontrakt i modsætning til køb. Med en fleksibel finansieringskilde kan virksomheder nemmere administrere deres aktiviteter som fx. Større shipping selskaber, der opererer i mange forskellige farvande, der har behov for at kunne omlægge deres ruter og skibe til et konstant bevægende marked. Leasing kan også være særlig brugbart ved øget efterspørgsel i et marked eller hvis et selskab har sæsonpræget aktivitet. Herved kan i kortere periode ved større efterspørgsel eller aktivitet anvende leasing til imødegå disse faktorer.

Udover fleksibiliteten i leasingaftalerne vil virksomhederne også opnå et forbedret cash-flow med løbende lige store ydelser der bedre kan matches med en tilhørende indtjening, frem for at virksomheden på forhånd skal ud og investere en stor sum penge ved at købe aktivet, for derefter over en længere periode at tjene pengene ind igen.

2.2 Konsekvenser ved køb og leasing

Den likviditetsmæssige konsekvens er en af hovedårsagerne til at benytte sig af leasing frem for køb af aktiver. Udgiften ved investering i købet af et aktiv er større, men vedrører normalt en engangsomkostning, som man efterfølgende vil afskrive i resultatopgørelsen. Når man leaser er leasingydelse fordelt ligeligt over leasingperioden. Det vil derfor kræve større likviditet i året for investering ved køb, hvorimod man ved leasing fordeler leasingydelser løbende, hvorved der frigives likviditet. Investering ved finansiering, hvor der lånes likviditet til købet af aktivet, er også en mulighed ved overvejelserne om erhvervelse af aktiver.

Ved finansiering fra et annuitetslån som har samme ydelse hver termin, er der lave afdrag og høje renter i starten af låneperioden.

Likviditetstrækket under lånefinansiering eller tilsvarende leasingaftaler vil være fordelt ud over låneperioden, hvilket frigiver likviditet til andre investeringsprojekter i de første år. Det skal dog bemærkes, at de samlede omkostninger over hele perioden vil være højere end en alternativ egenfinansiering af et aktiv, da du her har en ekstern finansieringspartner inde over som vil påføre et renteelement.

Der kan dog argumenteres for at en virksomhed med høj likviditet der ikke har bedre muligheder for forrentning af denne vil se det mest fordelagtigt, at købe aktiver frem for lånefinansiering eller leasing.

2.3 IAS 17 - Den aktuelle regnskabsstandard vedrørende leasing

2.3.1 Kort om IAS og IFRS

IFRS som er etableret i 2001 anvendes for børsnoterede selskaber og gælder på tværs af EU. IFRS er tidligere kendt som IAS⁵ og har til formål at strømline de regnskabsoplysninger, der fremlægges af selskaberne. Formålet er at gøre regnskaber mere sammenlignelige og gennemsigtige.

IASB er den internationale organisation som varetager og vedtager IFRS. Da der ikke er fuldstændig faste regler for hvordan årsregnskabet skal aflægges omtales de som værende principbaserede med elementer af detailstyring. I særlige tilfælde må IASB specificere principperne ved sager hvor der sker afvigelser eller brud på reglerne.

2.3.2 Definitioner i IAS 17

I følgende IAS 17 er der forskellige former for leasingkontrakter, som er defineret nedenfor. Som nævnt i vores afgrænsning har vi valgt kun at fokusere på definitioner som er nævnt i IAS 17 og IFRS 16.

⁵ International Accounting Standards

Definition af en **leasingkontrakt** ifølge Den Europæiske Unions Tiderne, (EU kommissionen, 2008):

En leasingkontrakt er en aftale, ifølge hvilken leasinggiver for en aftalt periode overdrager brugsretten til et aktiv til leasingtager mod en eller flere betalinger.

Her skal skildres mellem operationel og finansiell leasing som er omtalt nærmere i afsnit 2.3 og 2.4. IAS 17 stiller krav til substans frem for formelt indhold og om et retvisende billede, som danner grundlaget for den regnskabsmæssige behandling af leasede aktiver.

Definition af en **finansiell leasingkontrakt** ifølge Den Europæiske Unions Tiderne, 2008:

En finansiell leasingkontrakt er en leasingkontrakt, hvorved alle væsentlige risici og afkast forbundet med ejendomsretten til et aktiv overdrages, uanset om ejendomsretten overdrages ved leasingperiodens slutning eller ej.

Der er ikke krav til at virksomheden skal have det juridiske ejerskab af det leasede aktiv, da det er omstændighederne ved brugen af aktivet der skal gøre sig gældende. Alle finansielt leasede aktiver skal indregnes i balancen og måles til kostpris ved første indregning. Derudover skal der også oplyses hvilke aktiver der ejes af virksomheden og dermed hvilke der skal opfattes som værende finansielt leaset.

Definition af en **operationel leasingkontrakt** ifølge Den Europæiske Unions Tiderne, (EU kommissionen, 2008):

En operationel leasingkontrakt er enhver leasingkontrakt, der ikke er en finansiell leasingkontrakt.

Hvis der er indgået leje- eller leasingaftaler, hvor leasinggiver stadig har de væsentlige risici, skal dette oplyses i regnskabet som værende en eventualforpligtelse i noterne. Som definitionen også indikerer, så er en operationel leasingkontrakt meget bred og dækker over mange former for leasingkontrakter.

2.3.3 Klassifikation af leasingaftaler

Som nævnt tidligere bliver der skildret mellem 2 slags leasingaftaler efter IAS 17 - operationel- og finansiell leasing. For at kunne afgøre indregning og præsentationen af en leasingaftale i regnskabet er det nødvendigt at kunne klassificere hver af virksomhedens leasingaftaler, som enten finansiell eller operationel.

Det er leasingaftalens indhold som afgør hvilken slags aftale det drejer sig om, som fx. hvis leasingtager har fået overdraget risici vil dette tale for en finansiel leasingkontrakt, mens hvis leasinggiver fortsat afholder alle omkostninger vil dette tale for en operationel leasingkontrakt. Man ser derfor bort fra den reelle ejer af aktivet og vil for hver leasingkontrakt til brug for regnskabsudarbejdelsen skulle tage stilling til klassifikationen af hver enkelt leasingkontrakt.

IAS 17 har fastsat generelle indikatorer for, hvornår en leasingaftale anses for at være finansiel:

1. *Leasingaftalen overdrager ejendomsretten til leasingtager ved slutningen af leasingperioden*
2. *Leasingtager har ret til at købe aktivet til en pris, som forventes at være tilstrækkelig lavere end dagsværdien på det tidspunkt, hvor retten kan udnyttes, således at det ved leasingaftalens indgåelse er rimeligt sikkert, at denne ret vil blive udnyttet*
3. *Leasingperioden omfatter størstedelen af aktivets økonomiske levetid, selvom ejendomsretten ikke overføres*
4. *Nutidsværdien af minimums betalingerne ved leasingaftalens indgåelse svarer som minimum til den væsentligste del af det leasede aktivs dagsværdi*
5. *Det leasede aktiv er så specialiseret, at alene leasingtager kan anvende det, medmindre der bliver foretaget væsentlige ændringer.*

Der er overvejende sandsynlighed for at aftalen vil blive klassificeret som værende finansiel, hvis bare en af indikatorerne ovenfor er opfyldt. Når man tager alle disse indikatorer med i sin vurdering om klassifikationen af aftalen, så er det i sidste ende en helhedsvurdering, som fører til den endelige afgørelse. Der er tre yderligere indikatorer der gør sig gældende, som alene eller i kombination med hinanden indikerer at der er tale om finansiel leasing. Disse punkter er inkluderet i beslutningsdiagrammet (bilag, 1), som klassifikation af leasingaftaler er sammenfattet af.

Klassifikationen af leasingaftalen foretages når hovedbestemmelserne, tidspunktet for underskrift for begge parter eller første dag aftalen træder i kraft. Klassifikationen skal kun revurderes hvis der sker væsentlige ændringer der kan påvirke leasingaftalen.

Det er muligt at den samme leasingkontrakt kan klassificeres anderledes hos leasinggiver og leasingtager, da kravet om helhedsvurdering hos begge parter skal være subjektiv.

2.4 IFRS 16 - den kommende regnskabsstandard

2.4.1 Introduktion til IFRS 16

IFRS 16 er den kommende standard der har været under udførsel i mere en 10 år for at opnå en mere præcis og gennemsigtig måling af leasingaftaler i årsregnskabet. Den nye regnskabsstandard træder i kraft fra 1. Januar 2019, men med mulighed for førtidsimplementering. Det er dog ikke muligt at førtidsimplementere IFRS 16, hvis man ikke har implementeret IFRS 15. Leasingstandarden vil have størst indvirkning på leasingtager, hvorfor dette vil være fokuspunktet for opgavens indhold.

2.4.2 Hvorfor IFRS 16?

Den stigende interesse for leasing i alle former for virksomheder, grundet dets fleksibilitet og lave likviditetstræk, har drevet IASB til at udarbejde en opdateret version af IAS 17. Målet for den nye standard er, som i lighed med andre IFRS standarder, at øge gennemsigtigheden og dermed sammenligneligheden mellem regnskaber.

I 2015 estimerede IASB, at der for alle børsnoterede selskaber, der enten anvendte IFRS eller US GAAP, var 3,3 trillioner amerikanske dollars i leasingforpligtelser. Her var 85 % af disse kategoriseret som operationel leasing, (FSR, 2016), hvorfor disse ikke var præsenteret i virksomhedernes balancer, men kun som en noteoplysning.

Ændringen er møntet på, at få præsenteret en virksomheds drift, aktiver og forpligtelser sammenligneligt uagtet af, hvordan finansieringen heraf er sammensat - om dette måtte være gennem

2.4.3 Identificering af leasingaftaler

En kontrakt opfattes som værende en leasingaftale, hvis den indeholder retten til at kontrollere brugen af et aktiv i en periode (EU kommissionen, 2017: punkt 9.). Hvis der er ret til at styre aktivets brug og at opnåelse af alle de økonomiske fordele ved aktivet, vil dette også indikerer at der er tale om en leasingaftale (EU kommissionen, 2017: punkt B9 & Deloitte, 2018). Et aktiv identificeres typisk ved at være udtrykkeligt specificeret i en kontrakt, men et aktiv kan også identificeres ved at være implicit angivet på det tidspunkt, hvor det stilles til rådighed for kundens brug.

Har leasinggiver en væsentlig substitutionsret i hele brugsperioden, har leasingtager ikke ret til at indregne aktivet som værende finansielt.

2.4.4 Kort om opdeling af komponenter af en kontrakt

For en kontrakt, der indeholder et lejekomponent, skal leasinggiver fordele forpligtelsen, der skal betales på grundlag af de betalinger, hvilket skal estimeres, hvis de observerbare priser ikke er tilgængelige. I praksis er det tilladt at en leasingtager vælger ikke at adskille leasingkomponenter fra lejekomponenter og i stedet opgøre alle komponenter som værende leasing. Leasinggiver skal allokere dette i henhold til IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers.

2.4.5 Påvirkning for leasingtager

Når man har identificeret at en kontrakt indeholder elementer til at kunne klassificeres som værende en leasingkontrakt, indregner leasingtager en brugsret, samt en leasingforpligtelse (EU kommissionen, 2017: punkt 22). Aktivet skal indregnes til størrelsen af leasingforpligtelsen ved første indregning samt alle direkte omkostninger forbundet hermed (EU kommissionen, 2017: punkt 24). Leasingforpligtelsen måles derfor til nutidsværdien af alle kommende leasingydelser, der skal betales over leasingperioden, diskonteret med den rentesats der er inkluderet i leasingaftalen, hvis denne kan let fastslås. Hvis denne ikke kan bestemmes let, skal leasingtager anvende den rentesats, man ville kunne få ved at lånefinansiere købet af aktivet (EU kommissionen, 2017: punkt 26). Ved efterfølgende indregning skal leasingtager indregne leasingaktiverne til amortiseret kostpris som beskrevet ovenfor, med fradrag for afskrivninger. Dog skal leasingtager, som undtagelse, i følgende tilfælde indregne aktiverne på anden vis, (EU Kommissionen, 2017: punkt 29, 34, 35):

- Hvis aktivet er en investeringsejendom og leasingtager anvender dagsværdi efter IAS 40.
- Hvis aktivet relaterer sig til en PPE-klasse (Property, plant and equipment), hvortil leasingtager anvender IAS 16's revaluation model, skal alle aktiver i forbindelse med denne PPE-klasse kan reevalueres.

Desuden skal et aktiv der er målt til kostpris inkludere fradrag af akkumulerede afskrivninger og akkumulerede nedskrivninger (IFRS 16:30(a)).

Variable leasingydelser, der ikke indgår i måling af leasingforpligtelsen, indregnes i resultatopgørelsen i den periode hvor begivenheden eller betingelsen der udløser betaling finder sted, medmindre omkostningerne indregnes i den regnskabsmæssige værdi af et andet aktiv i en anden standard (EU kommissionen, 2017: punkt 38). Leasingforpligtelsen måles efterfølgende for at afspejle ændringer i (EU kommissionen, 2017: punkt 36):

- Leasingkontrakten
- Vurdering af købsmuligheder
- De beløb der forventes at blive betalt under restværdigarantier
- Fremtidige leasingydelser som følge af en ændring i et indeks eller en kurs, der anvendes til at bestemme disse betalinger

Alle reevalueringer skal behandles som værende justeringer til aktivet (EU kommissionen, 2017: punkt 39). Ændringerne ved leasing kan også medføre omregning af leasingforpligtelsen, medmindre de skal behandles som separate leasingmål.

Ved implementeringen af IFRS 16 skal man ifølge IFRS (EU kommissionen, 2017: punkt 3C), vælge om man enten vil reevaluere alle kontrakter eller kun dem som tidligere efter IAS 17 er blevet identificeret som værende operationelle leasingkontrakter. Valget skal inkluderes i regnskabspraksis, hvor alle kontrakter der har ændret sig væsentligt efter evaluering efter IAS 17 også skal revurderes.

2.4.6 Undtagelser ved indregning

I stedet for at anvende indregningskravene efter IFRS 16, kan en leasingtager vælge at indregne leasingydelser som en omkostning der bliver omkostningsført lineært over leasingperioden eller et systematisk grundlag for følgende to typer af leasing:

- Leasing med en periode for 12 måneder eller mindre, hvor der ikke er mulighed for køb af aktivet efterfølgende
- Leasing, hvor det underliggende aktiv har en lav værdi ved nykøbsprisen, (såsom personlige computere eller små kontormøbler)

Undtagelser vil blive uddybet yderligere ved sammenligningen af IAS 17 og IFRS 16 nedenfor.

(EU kommissionen, 2017: punkt 5 & 8)

2.5 Sammenligning af IAS 17 og IFRS 16

Ovenstående gennemgang inkluderer reglerne for den nuværende regnskabsstandard IAS 17, som vil blive erstattet af IFRS 16. Udformning af IFRS 16 er ligeledes blevet gennemgået, hvor baggrunden for udformningen er specificeret, hvorfor en sammenholdelse mellem den nuværende og fremtidig standard nu vil blive gennemgået.

Følgende punkter i IFRS 16 adskiller sig væsentligt fra IAS 17:

- Leasingkontrakter på 12 måneder eller mindre (kortfristet leasing) og leasing med lav værdi er undtaget kravene
- Leasingaftaler klassificeres ikke længere som operationel leasing, da alle leasingkontrakter bliver behandlet som IAS 17's finansielle leasing
- Alle former for leasing, med meget få undtagelser, skal fremover indregnes i balancen

Nedenfor er ovenstående punkter behandlet i følgende to overskrifter:

2.5.1 Specifikation af undtagelser ved indregning

Som beskrevet i afsnit 2.4.6, er der visse undtagelser der gør sig gældende for hvilke leasingkontrakter man kan undlade at skulle indregne i balancen. Det er derfor muligt at indregne disse lineært direkte i resultatopgørelsen. Det er dog stadig krav at man oplyser alle omkostningerne for året for kortfristet leasing og leasingaktiver med lav værdi i en note. Hvis man benytter sig af en af disse undtagelser skal dette dog oplyses i regnskabspraksis. Noteoplysningen, såvel som anvendelse af de to undtagelser skal benævnes positivt hver for sig. Valget for leasingaftaler med en lav værdi foretages for hver enkelt leasingaftale (PwC 2016: s5).

I forhold til vurdering af kortfristede leasingaftaler og dets periode, skal man være opmærksom på om det er muligt at forlænge aftalen. Hvis det er rimelig sikkert, at virksomheden vil benytte sig af en sådan mulighed, skal det opfattes som om at leasingaftalen er længere end de 12 måneder, hvorfor den ikke kan opfattes som værende en kortfristet leasingaftale. Derudover må leasingaftalen ikke indeholde muligheden for en køboption af aktivet efter periodens udløb. I dette tilfælde er der heller ikke tale om en kortfristet leasingaftale.

IFRS 16 definerer ikke størrelsen af et leasingaktiv med lav værdi. Det nævnes dog at man skal anvende nyprisen for aktivet selvom der er tale om et brugt aktiv. I IASB udstedelse af standarden er det dog blevet specificeret, at de mener at en værdi under USD 5.000 vil kunne opfattes som værende et aktiv med lav værdi.

2.5.2 Klassificering af Leasingaftaler

2.5.2.1 Balancen

IFRS 16 fjerner den hidtidige klassificering fra IAS 17, operationel leasing, hvorfor kun klassifikationen finansiell leasing er aktuel efter IFRS 16. Leasingkontrakter aktiveres ved at indregne leasingydelserne nutidsværdi og vise dem enten som leasingaktiver under anlægsaktiver. Hvis leasingydelserne betales over tid skal virksomheden også indregne en tilsvarende forpligtelse for alle fremtidige ydelser. Denne ændring af de nye krav vil dermed medføre en stigning i både aktiver og forpligtelser. For virksomheder som tidligere har haft operationel leasing præsenteret i noten, vil denne ændring dermed påvirke nøgletallene. Dette omtaler vi yderligere i vores gennemgang af et proformaregnskab efter egen tilvirkning i afsnit 3.2, ligesom det kort er illustreret i figur 1 nedenfor.

	IAS 17 / Topic 840		IFRS 16 / FASB model ⁶
	Finance leases	Operating leases	All leases
Assets	→ 🏠	---	→ 🛩️ → 🚗 → 🚆 🏠 🏠 🏠
Liabilities	\$\$	---	\$\$\$\$\$\$\$
Off balance sheet rights / obligations	---	🚗 🚆 → 🏠 🏠 \$\$\$\$\$	---

Figur 1: Effekt af IFRS 16 på balancen

2.5.2.2 Resultatopgørelsen

For alle tidligere operationelle leasingaftaler, vil IFRS 16 også have en ændring til resultatopgørelsen, da arten af omkostninger for leasingydelsen omklassificeres. IFRS 16 erstatter den lineære driftsomkostning for leasingaftaler efter IAS 17, med en afskrivnings- og rentekomkostning i stedet. Denne omklassificering er præsenteret i figur 2 nedenfor. Afskrivningerne vil typisk være lineær over aktivets levetid, hvorimod renterne vil reduceres hen over leasingperioden, som man også ser i et standardiseret annuitetslån.

	IAS 17 / Topic 840 / FASB model		IFRS 16
	Finance leases	Operating leases	All leases
Revenue	x	x	x
Operating costs (excluding depreciation and amortisation)	---	Single expense	---
EBITDA			↑↑
Depreciation and amortisation	Depreciation	---	Depreciation
Operating profit			↑
Finance costs	Interest	---	Interest
Profit before tax			↔

Figur 2: Effekt af IFRS 16 på resultatopgørelsen

2.6 Delkonklusion

Efter gennemgangen af leasing generelt, den nuværende regnskabsstandard IAS 17, den kommende regnskabsstandard IFRS 16 og endeligt sammenligningen mellem disse, har vi identificere de væsentligste ændringer, samt redegørelser for begge standarder.

IAS 17 definerer en finansiell leasingkontrakt, ved at alle væsentlige risici til et aktiv er overdraget til leasingtager. Alle resterende leasingkontrakter, der ikke opfylder denne definition klassificeres derfor som operationel leasing efter IAS 17. Yderligere er der indikatorer, der skal hjælpe virksomheden med at identificere leasingkontraktens klassifikation.

I IFRS 16 fjernes skildringen mellem finansiell og operationel leasing, hvorfor indikatorer for klassifikation bliver irrelevant. IFRS 16 fokuserer derfor mere på hvordan man identificerer en leasingkontrakt ud fra normale kontrakter. Denne del af IFRS 16 lægger sig meget op ad IAS 17s beskrivelse af finansielle leasingkontrakter. Retten til at styre aktivet i leasingperiode og opnåelse af alle økonomiske fordele vil indikere at der er tale om en leasingaftale. Leasingtager skal indregne både et aktiv og en forpligtelse i balancen efter man har identificeret leasingkontrakten og dekomponeret denne. Derudover skal der indregnes afskrivninger og renter i resultatopgørelsen, hvor man tidligere ved operationel leasing har indregnet dette samlet som en driftsomkostning.

Med meget få undtagelser for klassifikationen af en finansiel leasingkontrakt, vil næsten alle leasingkontrakter skulle indregnes. Undtagelserne inkluderer leasingaftaler med en leasingperiode under 12 måneder eller aktiver med lav værdi.

3 Effekten af IFRS 16 for investorer, finansieringspartnere og regnskabsudarbejdere

3.1 Indledning

Som beskrevet tidligere i opgaven er operationelle leasingaftaler alene oplyst som noteoplysning med specifikation af de samlede leasingydelse og afdragsfordelingen indenfor de kommende 5 år. Til brug for omregning og præsentation på lige fod med øvrige finansieringsprodukter ved indregning i regnskabet under IFRS 16, vil der skulle tages højde for den andel af leasingydelsen der vedrører finansieringsrenten. De samlede udestående leasingydelse vil således blive opdelt i renter og afdrag, hvoraf det alene er de udestående afdrag der indregnes som henholdsvis leasingaktiver- og forpligtelse.

Endvidere vil omkostningen i resultatopgørelsen ændres fra andre eksterne omkostninger til henholdsvis afskrivninger på leasingaktiver og renteomkostninger.

Vi vil i det følgende afsnit forsøge at præsentere de konkrete ændringer dette medfører, samt de afledte effekter der sker.

3.2 Præsentation af forskelle mellem indregning under IAS 17 og IFRS 16

For, at præsentere og kunne analysere på forskellen mellem indregningen af leasingkontrakter under IAS 17 og IFRS 16 har vi valgt, at udarbejde et proformaregnskab til, at illustrere udviklingen i regnskabet såvel som den direkte påvirkning på nøgletal.

Proformaregnskabet vil vi anvende gennem vores fortolkning af interviews og yderligere undersøgelser, til at analysere effekten af den nye regnskabspraksis på faktiske forhold ude i virksomhederne, samt de øvrige interessenter vi antager vil være størst påvirket af den nye indregning.

3.2.1 Forudsætninger

Til brug for konkretiseringen af ændringerne ved indregning efter IFRS 16 har vi valgt at udforme og illustrere ændringerne i et simpelt proformaregnskab, der ikke direkte kan henføres til en konkret virksomhed, men kunne illustrere en shippingvirksomhed. I vores opgave opererer vi under den antagelse,

at selskabet primært anvender operationelle leasingkontrakter grundet fleksibilitet og mulighed for mere kortsigtede investeringer, frem for at skulle ud og købe et nyt skib. Selskabet ejer dermed ikke nogle skibe som kunne påvirke den reelle effekt af ændringen til IFRS 16. Således har vi anvendt en leasingperiode på 5 år i vores proformaregnskab. Til brug for vores beregninger har vi endvidere anvendt en diskonteringsrente på 5%.

Proformaregnskabet opstilles med en artsopdelt resultatopgørelse og det bemærkes endvidere, at der i proformaregnskabet ikke er taget højde for genforhandling eller indgåelse af nye leasingkontrakter igennem den 5-årige regnskabsopstilling.

Det bemærkes, at vi i proformaregnskabet ikke har udarbejdet en illustration af påvirkningen på pengestrømsopgørelsen, dog vil vi igennem opgaven beskrive påvirkningen på en eventuel pengestrømsopgørelse.

Samtlige forudsætninger for den anvendte leasingkontrakt er præsenteret i figur 3 nedenfor, mens den samlede amortiseringstabel er præsenteret i bilag 2 og 3.

Handelsværdi	27.384.956
Up-front betaling	-
Antal terminer i alt	60
Antal terminer pr. år	12
Ydelse pr. termin	500.000
Betaling ved slutningen af perioden	1.000.000
Samlet ydelse over hele perioden	31.000.000
Rentesats p.a.	5%
Forventet levetid i måneder	60

Figur 3: Specifikation af leasingkontrakt anvendt i proformaregnskabet, egen tilvirkning.

3.2.2 Beskrivelse af proformaregnskab under IAS 17

Til brug for læserens forståelse har vi i figur 4 fremhævet væsentlige nøgletal fra proformaregnskabet. Det fulde proformaregnskab er præsenteret i bilag 4.

IAS 17					
Nøgletal	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
EBITDA	2.000	2.000	2.000	2.000	1.000
EBT	1.900	1.900	1.900	1.900	900
Egenkapitalsforrentning	25%	21%	18%	16%	7%
EBITDA/Aktiver	21%	18%	16%	14%	7%
Årets resultat	1.482	1.482	1.482	1.482	702
Soliditetsgrad	79	82	84	86	86
Afkastgrad	21%	18%	16%	14%	7%
Rentedækningsgrad	20	20	20	20	10
Aktiver i alt	9.482	10.964	12.446	13.928	14.630

Figur 5: Udvalgte nøgletal fra proformaregnskab under indregning efter IAS 17, egen tilvirkning.

Under IAS 17 ser vi, at den operationelle leasingkontrakt indgår i driftsomkostningerne med 6 mio kr. årligt og derved skaber et stabilt driftsresultat, såvel som resultat før skat år efter år, på nær for sidste afbetalingsår, hvori restbeløbet på 1 mio kr. betales ekstra.

Ved indregning under IAS 17 skaber indregningen som operationel leasingkontrakt et regnskab med en meget stabil resultatopgørelse og lav pengebinding i balancen, under forudsætning af, at leasingaftalen er struktureret med faste løbende betalinger.

Det er at foretrække for særligt kapitalfonde når de ser på investeringer, da det er særligt attraktivt for investorer, at have selskaber hvori selskabet selv skal investeres begrænsede ressourcer, mens der genereres en stabil indtjening.

I forhold til et tilsvarende selskab der har finansieret de samme aktiver gennem køb og banklån vil resultatopgørelsen her fremgå med en højere driftsindtjening, men højere afskrivninger såvel som finansielle omkostninger, ligesom pengebindingen i balancen vil fremstå højere i form af den samlede aktivmasse. Se nærmere beskrivelse heraf i næste afsnit 3.2.3, hvor eksemplet med indregning under IFRS 16 stilles op.

I forhold til pengestrømsopgørelsen bliver operationelle leasingkontrakter medtaget som en del af driftsomkostningerne og den fulde leasingydelse vil således indgå i resultat fra driftsaktiviteter.

3.2.3 Beskrivelse af proformaregnskab under IFRS 16

Til brug for læserens forståelse har vi i figur 6 fremhævet væsentlige nøgletal fra proformaregnskabet. Det fulde proformaregnskab er præsenteret i bilag 5.

IFRS 16					
Nøgletal	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
EBITDA	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
EBT	1.187	1.431	1.687	1.956	2.239
Egenkapitalsforrentning	18%	18%	19%	18%	18%
EBITDA/Aktiver	25%	29%	34%	41%	55%
Årets resultat	769	1.013	1.269	1.538	2.041
Soliditetsgrad	22	28	39	55	86
Afkastgrad	8%	9%	11%	13%	17%
Rentedækningsgrad	1,89	2,31	3,02	4,45	8,89
Aktiver i alt	31.390	27.395	23.400	19.405	14.630

Figur 6: Udvalgte nøgletal fra proformaregnskab under indregning efter IAS 17, egen tilvirkning.

Under IFRS 16 indregnes den resterende leasingkontrakt som en forpligtelse under passiverne til en tilbagediskonteret nutidsværdi, mens den indregnes modsat som et nettoaktiv ved første indregning. Herefter indregnes aktivet til amortiseret kostpris med fradrag for lineære afskrivninger. I resultatopgørelsen indregnes leasingkontrakten med årets andel af renteomkostninger, samt en beregnet lineær omkostning til afskrivninger baseret på afskrivningsperioden.

I modsætning til indregningen under IAS 17 er de tilhørende omkostninger til leasingkontrakten nu flyttet fra andre eksterne omkostninger til under EBITDA og præsenteres her som henholdsvis afskrivninger og finansieringsomkostninger. EBITDA er over de senere år blevet et meget populært nøgletal og begreb der skal fremvise et selskabs driftsindtjening og denne model kan således i mange henseender foretrækkes.

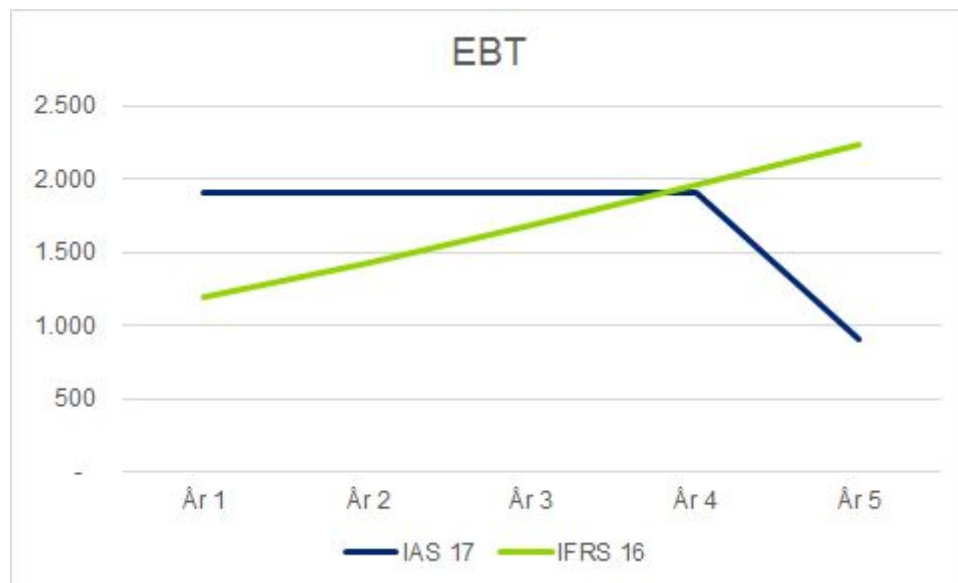
Det går dog ikke uden benævnelse, at regnskabet her vil udvise en større balancesum, herunder større pengebinding og lavere soliditet på trods af, at der er tale om samme virksomhed og samme reelle finansielle binding som under IAS 17.

De indregnede omkostninger under IFRS 16 består af rentedelen af de løbende ydelser på leasingaftalen og afskrivninger. Renterne opgøres som et annuitetslån med faste ydelser, hvor rentedelen udgør en større andel af ydelsen i starten af leasingperioden og reduceres i takt med, at restgælden afdrags. Afskrivningerne indregnes lineært over hele perioden. Sammenlignet med IAS 17 vil afskrivningerne svare til de samme omkostninger som indregnes under IAS 17, men grundet frontloading (se begrebsdefinition) af renterne vil de samlede indregnede omkostninger under IFRS 16 være højere i de første perioder og hen mod slutningen af leasingaftalen vil dette udlignes.

I forhold til en pengestrømsopgørelse vil den pågældende leasingkontrakt indgå som et større køb i investeringsaktiviteter i år 0, samt tilsvarende låneoptagelse under finansieringsaktiviteter. I de efterfølgende år vil den løbende ydelse blive registreret som tilbagebetaling af lån og tilhørende finansieringsomkostninger, således den fulde ydelse fremgår under finansieringsaktiviteter.

3.2.4 Væsentlige forskelle i præsentation IAS 17 vs IFRS 16

Ved indregning under IAS 17 fremstår regnskabstallene meget kontinuerlige og sammenlignelige år efter år, da den samlede leasingkontrakt i resultatopgørelsen indregnes lineært over leasingperioden og der er således ikke udsving år efter år.

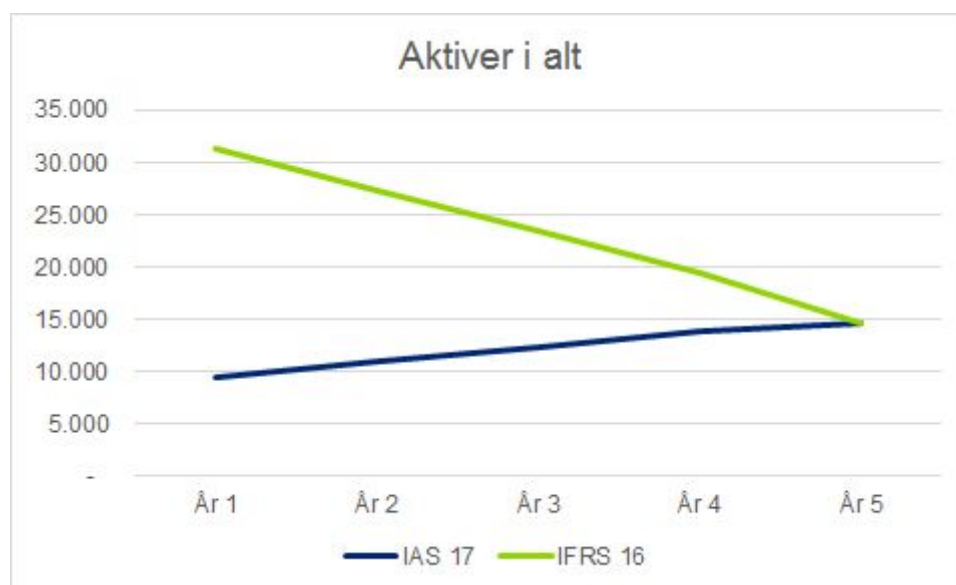
Figur 7: Illustration af forskellen på EBT mellem IAS 17 og IFRS 16, egen tilvirkning.

Modsat ser man under IFRS 16, at omkostningerne er højere i den første halvdel af perioden, hvorefter finansieringsomkostningerne bliver mindre hen mod slutningen af regnskabsperioden, da de løbende ydelser her primært bliver betragtet som afbetalinger.

På balancen er der ingen løbende påvirkning under IAS 17, mens balancen i starten er væsentligt højere ved IFRS 16 og løbende i takt med afdrag og afskrivninger reduceres.

Soliditeten såvel som pengebindingen fremstår således med store udsving fra det ene år til det andet som følge af indregnede afskrivninger og afbetaling af leasinggælden. Den ønskede effekt ved indgåelse af leasingkontrakter, herunder fleksibilitet og kortere bindingsperioder fremgår således ikke af regnskabet under IFRS 16, som det er tilfældet under IAS 17.

Det skal her bemærkes, at det primære formål ved IFRS 16, er at fremstille regnskaber ligeligt uagtet om der anvendes et traditionelt finansieringsprodukt som et banklån som ved anvendelse af en leasingkontrakt og det er her IFRS 16 opnår sammenligneligheden med øvrige regnskaber frem for en sammenligning år efter år. Dette emne er yderligere berørt i afsnit 4.4.1.2.2.

Figur 8: Illustration af forskellen på aktivsummen mellem IAS 17 og IFRS 16, egen tilvirkning.

Når man ser på eventualforpligtelsen der noteoplyses i IAS 17 består denne alene af restforpligtelsen til operationelle leasingforpligtelser frem til den dato selskabet effektivt kan opsige denne inklusiv eventuelle restbetalinger i slutperioden.

Under IFRS 16 vil forpligtelsen være påvirket, i såvel øget som reduceret retning, af forskellige parametre, herunder opdeling af leasingkomponenter, således eventuelle servicedele af leasingaftalen udeholdes for forpligtelsen. Endvidere skal der for alle aftaler med henholdsvis forlængelses- og terminationsoptioner, rest værdier foretages et skøn af, hvad ledelsen faktisk forventes at henholdsvis udnytte af disse optioner og betale i garantier. Der skal endvidere i henhold til IFRS 16 foretages en tilbagediskontering af de indregnede fremtidige pengestrømme, således forpligtelsen repræsenteres i nutidsværdi, hvilket er modsat IAS 17 hvor den faktiske nominelle forpligtelse opgives.

Det vil således kunne opleves, at forpligtelsen under IFRS 16 kan være såvel større som mindre end den tidligere eventualforpligtelse under IAS 17 - dette vil afhænge af den pågældende case virksomhed og deres skøn, samt sammensætning af leasingaftaler.

I proformaregnskabet udviser passiverne i år 1 en samlet lang- og kortfristet gæld på 24.621 t.kr., hvoraf 22.621 t.kr. Vedrører leasingaftalen. Til sammenligning vil restforpligtelsen under IAS 17 udgøre 25.000 t.kr. Leasingforpligtelsen er således præsenteret i regnskabet under IFRS 16 med en lavere værdi, end det ville være tilfældet efter IAS 17.

3.3 IFRS 16's påvirkning på aktieanalytikere og investorer

En af hypoteserne der ligger til baggrund for opgaven er, at den nye regnskabsstandard vil skabe en større informationsværdi og dermed forbedre beslutningsgrundlaget for regnskabsbruger, herunder aktieanalytikere som følge af, at indgåede operationelle leasingaftaler nu er indregnet i selskabets balance og præsenteret på lige fod med andre finansieringsprodukter.

3.3.1 Beskrivelse af kapitalmarkedet og investorer

På kapitalmarkedet eksisterer der en lang række af investorer, som har forskellige forudsætninger, tilgange og hensigter i forhold til deres investeringer. Fælles er de dog om, at ville tilføre kapital til virksomheder med henblik på et positivt afkast.

Vi vil i dette afsnit forsøge at afbillede forskellige typer af investorer med henblik på, at analysere hvorledes investorerne og derigennem kapitalmarkedet vil blive påvirket af den nye indregning efter IFRS 16 i modsætning til IAS 17.

Som vi ser det på overordnet plan har vi at gøre med 3 investorkategorier, kapitalfonde, institutionelle investorer og den private investor.

3.3.1.1 Kapitalfonde

Kapitalfonde er investeringsforeninger der håndteres af professionelle investorer og er typisk finansieret af få større investorer. Ledelsen i fondene lægger en investeringsstrategi, hvilket typisk vil være påvirket af en risikoprofil og i mange tilfælde eventuelt en specifik branche, som ledelsen har kompetencer indenfor og vurderer at kunne skabe afkast.

På baggrund af investeringsstrategien går ledelsen ud og køber aktiemajoriteter i unoterede selskaber, hvori man vurderer at være et vækstpotentiale. Over en årrække, typisk 3-5 år involverer kapitalfonden sig gennem bestyrelsesposter og udvikler selskabet. Det ses ofte, at kapitalfondene gennem gældsfinansiering tilfører stor likviditet til de underliggende selskaber, med henblik på at skabe stor vækst i virksomheden og således enten kunne videresælge det unoterede selskab til en anden investor, eller børsnotere selskabet til en højere værdi i forhold til, hvad kapitalfonden købte virksomheden til.

Sammenlignet med øvrige investorer kendetegnes kapitalfonde med, at investere i en mindre portefølje af unoterede selskaber, hvori ledelsen har en meget stor involvering i selskaberne. Som følge af den store involvering udfører kapitalfondene også meget store analyser og reformuleringer af de pågældende

selskabers regnskaber og ofte anvendes der en langt mere detaljeret intern rapportering og budgetter til brug for værdiansættelsen af selskaberne.

På baggrund af den store grad af detalje i værdiansættelserne af virksomhederne må det antages, at kapitalfonde på nuværende tidspunkt under IAS 17 allerede tager højde for finansieringsstrukturen, herunder indregningen af operationel leasing og dermed opnår præcise nøgletal i forhold til driftsindtjening, investeringer mv.

3.3.1.2 Institutionelle investorer

Institutionelle investorer er store og i Danmark ofte offentlige institutioner der foretager investeringer på andres vegne. Institutionelle investorer investerer primært i børsnoterede værdipapirer. Investeringsbeslutninger hos institutionelle investorer foretages af de ansatte der er professionelle aktieanalytikere. Institutionelle investorer har ofte en meget bred aktieportefølje for, at sprede risikoen og handler foretages på baggrund af regnskabsanalyser og øvrige oplysninger på aktiemarkedet der vurderes at have påvirkning på selskabernes værdiansættelse.

Værdiansættelser hos institutionelle investorer foretages ligesom hos kapitalfondene af professionelle investorer, men i modsætning hertil har de institutionelle investorer begrænsede oplysninger til offentlige pressemeddelelser og regnskaber. Reformuleringer kan således alene foretages på baggrund af aktieanalytikernes forventninger til branchen og det enkelte selskab uden en større specifik indsigt i selskaberne. Endvidere er investeringsporteføljen for de institutionelle investorer bredere og det må antages, at deres indsigt i de forskellige brancher der investeres i er mere begrænsede end kapitalfonden, da investorerne ikke er specialiserede i samme grad.

Det er vores antagelse, at de institutionelle investorer foretager analyser og reformuleringer i en større grad, dog med begrænsninger i forhold til en lavere indsigt i de pågældende selskaber og en lavere dybde, som følge af at der analyseres på en langt bredere portefølje.

Institutionelle investorer har således heller ikke adgang til specifikationer af leasingkontrakter og en komplet reformulering ud fra regnskabstal vil ikke kunne være fyldestgørende, som følge af de begrænsede oplysninger i noten efter IAS 17.

3.3.1.3 Den private investor

Den private investor er personer der investerer deres private formue på aktiemarkedet. Den private investor varierer fra den unge studerende der eksperimenterer med investering af sin opsparing på aktiemarkedet, til den mere regnskabskyndige regnskabsmedarbejder, direktør eller professionelle aktieanalytiker. Investeringer foretaget af den private investor vil primært være foretaget på børsnyheder, investorens personlige forventninger til en branche eller konkrete virksomheder. Anvendelsen af regnskaber vil ofte være begrænset her og såfremt de anvendes er det vores antagelse, at der for størstedelen af investorerne ikke foretages reformuleringer i forhold til de operationelle leasingforpligtelser.

3.3.2 Fokuspunkter for investorer, herunder værdiansættelser

Når investorer ser på et regnskab er de primære fokuspunkter ofte indtjeningen i det pågældende selskab, herunder driftsindtjening, eller som oftest nævnt EBITDA. Endvidere er pengebinding en vigtig faktor, såvel som forrentning af egenkapitalen.

Ved indregning efter IFRS 16 bliver omkostninger relateret til leasingkontrakten præsenteret under EBITDA som henholdsvis finansielle omkostninger og afskrivninger, hvor den modsat vis under IAS 17 vil være præsenteret som administrationsomkostninger og indgå i EBITDA, mens aktiv og tilhørende forpligtelse er indregnet i balancen. Regnskabet under IFRS 16 fremstår således til, at generere en større EBITDA, men på baggrund af en større pengebinding i form af aktiver og forpligtelser, samt en lavere egenkapital.

3.3.3 Analyse af påvirkningen på investorer

Vi erfarer på ovenstående afsnit, at der på kapitalmarkedet findes forskellige typer af investorer, der hver især har forskellige grader af indsigt og indblanding i de selskaber i investerer i. Jo større en indsigt og indblanding investorerne har i selskaberne, jo mere viden opnår de og jo bedre et billede af den finansielle situation i selskaberne har de.

Des bedre et billede af selskabernes finansielle situation des bedre et besluthedsgrundlag har investorerne i forhold til, at vælge den bedst mulige placering af deres finansielle midler og genere de højeste afkast.

Det vil således, alt andet lige, betyde, at kapitalfondene under IAS 17 har det klart bedste billede af selskabernes finansielle situation og dermed besluthedsgrundlag, da de har den rette viden og kompetencer til, at foretage en reformulering af nøgletal i forhold til indgåede leasingaftaler.

De institutionelle investorer har de rette kompetencer, men ikke den fulde indsigt i virksomheden til, at danne det mest retvisende billede af selskabernes finansielle position.

Til slut har vi de private investorer, der under IAS 17 i de fleste tilfælde hverken har kompetencer, ressourcer eller indsigt til, at danne et lige så godt billede af selskabernes finansielle situation.

Ved indregning efter IFRS 16, vil den fulde reformulering i forhold til de finansielle kontrakter være foretaget i regnskabet på forhånd. Således vil kapitalfondene og de institutionelle investorer slippe for, at bruge ressourcer på reformuleringen, ligesom risici for fejl og forglemmelser undgås.

Samtidig med en ressourcebesparelse i forhold til reformuleringen vil alle 3 typer af investorer opnå samme billede af virksomheden set isoleret i forhold til indregning af leasing.

Der opnås således et bedre og samme beslutningsgrundlag for alle investorer og dermed opnås der en øget effektivitet på kapitalmarkedet. Når alle investorer får et bedre beslutningsgrundlag kan de placere deres penge hvor de får det bedste langsigtede afkast og dermed skabes der mere værdi på kapitalmarkedet som helhed.

Som følge af ovenstående kan det konkluderes, at alle investorerne får et bedre og mere retvisende billede af selskabernes finansielle situation, samt at effekten af indregningen efter IFRS 16 har den største påvirkning på investorerne i nævnte rækkefølge, private investorer, institutionelle investorer og til slut kapitalfonde. Dette skyldes, at kapitalfonde på forhånd under IAS 17 har de fulde kompetencer og indsigt, til at foretage den komplette reformulering, hvor dette omvendt ikke har været tilgængelig for private investorer.

3.4 IFRS 16's påvirkning på finansieringspartnere

Til analyse af den nye regnskabsstandards indflydelse på finansieringspartnere har vi valgt at tage udgangspunkt i et pengeinstitut. Til brug besvarelse af dette har vi interviewet Jan Arup, filialdirektør i Handelsbanken, for at høre hvordan deres proces for en risikovurdering og løbende evaluering af en kunde sker, hvordan IFRS 16 kunne tænkes at påvirke dem og senere analysere på, om de tidligere i opgaven beskrevne ændringer vil have en afledt effekt på kredit vurderingsprocessen og potentielt udbuddet af lån samt øvrige engagementer.

3.4.1 Nuværende behandling af operationel leasing

Vi starter med at spørge ind til, hvordan operationel leasing behandles ved kreditvurdering processen på nuværende tidspunkt hos Handelsbanken.

"[...] tager vi noten med i beregning. Det er ikke ofte der står løbetiden eller forfaldsperioderne, men der står ofte hvor stor en samlet forpligtelse der er.

[...]det er lange penge vi udlåner, [...] derfor vægter de [leasingforpligtelser] højere hos os i vurderingen af den finansielle situation for virksomheden.

Vi har leasing med i omkostningerne ved beregning af nøgletallene, fordi det er en udgift du har taget ind og ikke kan komme af med. Derudover er det klart det vil gå ind og påvirke dine balancetal. Så, vi tager det ind i soliditeten og korrigerer for dét. Så vi prøver egentlig, at behandle det som var IFRS 16 vedtaget.

Men dog ikke så specifikt som man gør i IFRS 16, hvor man også opdeler omkostningen i drift og afskrivninger", (Arup, 2018: 16:14)

Vi erfarer her fra Jan Arup, at der på nuværende tidspunkt bliver taget stilling til de operationelle leasingforpligtelser, og at man korrigerer i herfor under forpligtelser og i selve soliditeten. Dog nævner Jan ikke meget om behandlingen i resultatopgørelsen, hvorfor vi spørger videre ind hertil.

"Det er sjældent dette har haft en afgørende betydning. Det er ret få danske virksomheder, hvor operationel leasing betyder så meget. Der tror jeg man mere skal gå ind og se på kapitalfondsejede virksomheder. [...] Jeg har ikke set noget, hvor dette gør en forskel.", (Arup, 2018: 11:15)

Der sker altså ikke den store korrektion i resultatopgørelsen, hvilket vi kommer tilbage til i afsnit 3.4.4. Vi bemærker endvidere en vigtig detalje her, som vi også tidligere overvejet i forhold til afgrænsningen. Opgaven omhandler nemlig IFRS 16 og ikke ÅRL, hvormed det er en begrænset andel af danske virksomheder som vil skulle implementere den nye regnskabsstandard, og det er således til en vis grad forventeligt, at størrelsen af klienter i den lokale filial af Handelsbanken måske ikke til daglig vil opleve konkrete forskelle herved.

Fra interviewet med Jan Arup, erfarer vi, at Handelsbanken på nuværende tidspunkt foretager korrektion i soliditeten i selskaberne ved operationel leasing, men herudover sker der ikke yderligere korrektioner. Længere fremme i afsnittet vil vi analysere på følgerne heraf.

Da vi vurderer, at den manglende tilbagediskontering af de operationelle leasingkontrakter under IAS 17, som benævnt i afsnit 3.2.4, kan være af væsentlig karakter spørger vi specifikt ind hertil, hvortil Jan Arup bekræfter, at dette bliver der ikke foretaget.

3.4.2 Nuværende kreditvurderingsproces

Vi spørger her ind til, hvad der bliver kigget på ved den nuværende kreditvurderingsproces, for videre at kunne analysere på hvordan en fuldstændig indregning efter IFRS 16 kan have afledte effekter på kreditvurderingsprocessen som hidtil ikke er behandlet i Handelsbankens reformulering.

"[...]vi har en cash flow analyse. [Vi] kigger meget på er dækningsgrader, rentedækningsgrader, rentabilitet på egenkapitalen og Soliditet.

[...] vi går også ind og kigger subjektivt på virksomheden og ledelsen, herunder risikovillighed og sådan.

Det er de nøgletal vi går ind og kigger på og de er helt overordnede, længere kommer vi ikke ned. Og det er for, at holde overblikket.", (Arup, 2018: 20:20)

I forhold til covenants fortæller Jan Arup følgende:

"[...] det er utroligt meget soliditetscovenant som vi går ind i det her. Derudover har vi covenants omkring udlodning og hvad driften skal være over. Det kan også være på dækningsbidrag.", (Arup, 2018: 21:20)

Jan Arup fortsætter endvidere:

Et covenant, som ikke at udlodde mere end årets resultat er meget populært, fordi så kan ejeren ikke tømme selskabet udover det der tidligere har været kreditvurderet.", (Arup, 2018: 22:35)

Vi erfarer altså fra Jan Arup, at der primært bliver set på følgende nøgletal:

- Cash flow analyser
- Dækningsgrader
- Rentedækningsgrader
- Rentabilitet på egenkapitalen
- Soliditet

Disse vil vi se nærmere på til slut i afsnit 3.4.4, herunder analysere på, hvordan fuld indregning efter IFRS 16 vil påvirke disse under hensyntagen til Jan Arup og Handelsbanken allerede hensyntagen hertil som anført i afsnit 3.4.1.

3.4.3 Jan Arups tanker omkring leasing og indregning

Til slut ønsker vi også at høre hvad Jan Arup generelt tænker omkring behandlingen af, og risici forbundet med leasing, samt de nye ændringer i IFRS 16.

Dette er noget Jan Arup løbende kommer ind på under interviewet og vi fremhæver her udsnit fra interviewet.

I forhold til risici fremhæver Jan som følger:

"Det er sådan en ydelse [renteswap] der enten får, eller giver hvert eneste år, men der var nogle der røg på deres soliditetscovenant ved årsregnskabet og det havde de jo slet ikke regnet med. Det var jo en fast udgift, men lige pludselig så man i balancen, jamen nu er soliditeten jo under de 25% som den skal være, ergo kunne vi opsige engagementet og så gik selskabet konkurs.", (Arup, 2018: 10:22)

Herefter fortsætter Jan i forhold til sammenligneligheden i regnskaber efter IFRS 16:

"[...] nu behandler du jo dette her, om du har leaset eller har det købt – det behandler du på samme måde.[...] Men det er jo en meget fornuftig idé, at specificere dette op i afskrivninger og renter. Og det er jo heller ikke dér fordelene skal være ved leasing, at du skal kunne manipulere med regnskabet. Det fordelagtige ved leasing er jo stadigvæk, at du har noget forudsigelighed i dine udgifter og det er noget af dét vi selv sælger leasing meget på.", (Arup, 2018: 13:05)

Jan Arup slutter endvidere af, med benævnelse af påvirkningen på handelsbankens ressourcebrug:

[...] " vi vil ikke lave lige så meget, fordi nu er tallene jo allerede indregnet i regnskabet vi får fra jer [revisorer]. Der bliver det et markant bedre billede vi får.

Det er dét [retvisende billede] vi tilstræber, også når vi går ind og laver pengestrømsopgørelser, hvad er tjent på driften, investeringer og finanseringer.

[...] Engang imellem synes jeg jo vi ofte har et godt billede af virksomheden, mens ledelsen ser virksomheden anderledes.

Vi bruger rigtig meget tid på, at analysere regnskaber og jo længere ned vi kan komme, mens vi stadig kan bevare overblikket jo bedre. ", (Arup, 2018: 15:55)

Vi erfarer her fra Jan Arup, at han ser eventuelle udfordringer ved, at ledelsen i virksomheder ikke er opmærksomme på omfanget af leasingaftaler der indgås i løbet af året og selskabet, således ikke

overholder deres soliditetscovenant ved årsregnskabet. Derudover opleves der også risikoen ved første indregning under IFRS 16, hvor soliditeten vil ændres drastisk i forhold til indregningen under IAS 17. I nogle tilfælde vil de nævnte risici kunne få selskaber til at gå konkurs.

Jan Arup ser endvidere positivt på den nye ændring ved indregning efter IFRS 16, da det fjerner muligheden for manipulation med regnskaber og nøgletal ved brug af forskelle finansieringsformer.

Han fremhæver endvidere, at det er vigtigt for banken at beholde overblikket når medarbejderne skal foretage kreditvurderingen af virksomhederne og han ser således meget positivt på, at leasingaftalerne fremdrettet vil være indarbejdet i regnskabstallene på forhånd, hvilket er med til at give et mere korrekt billede, ligesom det fjerner en arbejdsopgave hos banken og dermed også reducerer deres risici for eventuelle fejl.

3.4.4 Analyse af IFRS 16's påvirkning på kreditvurderingen hos Handelsbanken

I interviewet med Jan Arup erfarer vi hvilke parametre Handelsbanken anvender ved deres kreditvurderinger, samt hvilke risici Jan Arup ser forbundet med indregningen af leasingaftaler.

Vi vil nu fremhæve disse punkter hver for sig, herunder hvad Handelsbanken på nuværende tidspunkt gør, hvad IFRS 16 tilføjer og den samlede påvirkning herpå ved den nye indregning, hvorefter vi vil afslutte med en samlet konklusion på påvirkningen hos finansieringspartneren

Jan Arup fremhæver følgende målepunkter af den enkelte virksomhed i interviewet:

- 1) Cash Flow analyse
- 2) Dækningsgrader
- 3) Rentedækningsgrader
- 4) Rentabilitet på egenkapitalen
- 5) Soliditet
- 6) Risiko for overskridelse af soliditetscovenants

3.4.4.1 Cash flow analyse

Jan Arup fortæller i interviewet, at de på nuværende tidspunkt anvender cash flow analyser til at se, hvad virksomhederne tjener på driften, hvad der bruges på investeringer og hvor meget finansieringen koster.

På nuværende tidspunkt hører vi fra Jan Arup, at der ikke sker reformulering i forhold til cash flow analysen. For, at eksemplificere behandlingen efter IFRS 16 vælger vi at tage udgangspunkt i det tidligere anvendte eksempel.

Ved indregning efter IAS 17 vil leasingkontrakten indgå i cash flow analysen med en årlig driftsomkostning på 6 mio kr. hvert år, samt en ekstraomkostning i sidste år på 1 mio kr. ved ophør.

Ved indregning efter IFRS 16 vil leasingkontrakten indgå i første indregningsår som en investering på den fulde kontraktsum med en tilsvarende låneoptagelse i cash flowet fra finansieringen. De løbende ydelser vil blive opdelt i tilbagebetaling af gæld (afdragsdelen) i cash flowet fra finansiering, samt rentedelen der vil blive præsenteret enten under driften som en omkostning, eller under finansielle udgifter, alt afhængig af, hvor selskabet har valgt at præsentere renter.

I forhold til Handelsbankens behandling af operationel leasing kan vi altså konkludere, at der sker fejlpræsentation af de operationelle leasingforpligtelser i cash flow opgørelsen i alle 3 kategorier. Her bemærkes det dog, at Jan Arup ved 11:00 i interviewet benævner, at præsentationen af omkostningerne mellem andre eksterne omkostninger, renter og afskrivninger typisk ikke er væsentlige hos hans kunder grundet det begrænsede omfang af operationelle leasingaftaler de indgår. Dog må det antages, at den fulde kontraktsum af en firmabil til sælgerflåden, eller direktøren vil være af væsentlig størrelse, og det er således vores påstand at der her vil opleves en "fejlpræsentation" af en mere væsentlig karakter ved første indregning.

3.4.4.2 Dækningsgrader

Indregning af leasingkontrakter efter IAS 17 såvel som IFRS 16 vil ikke påvirke dækningsbidrag eller dækningsgrader og nøgletallet er således ikke interessant i forhold til opgaven.

3.4.4.3 Rentedækningsgrader

$$\text{EBIT} / \text{renteomkostninger} = \text{Rentedækningsgrad}$$

Jan Arup fortæller jf. ovenfor i interviewet, at der ikke sker reformulering af omkostningerne i deres kreditvurdering.

I henhold til IAS 17 bliver operationelle leasingkontrakter indregnet som omkostninger over EBIT. For at referere tilbage til vores oprindelige eksempel vil leasingkontrakten her påvirke EBIT negativt med 6 mio kr. årligt samt en ekstraomkostning i sidste år på 1 mio kr. ved ophør. Dog påvirker indregning herefter ikke renteomkostninger.

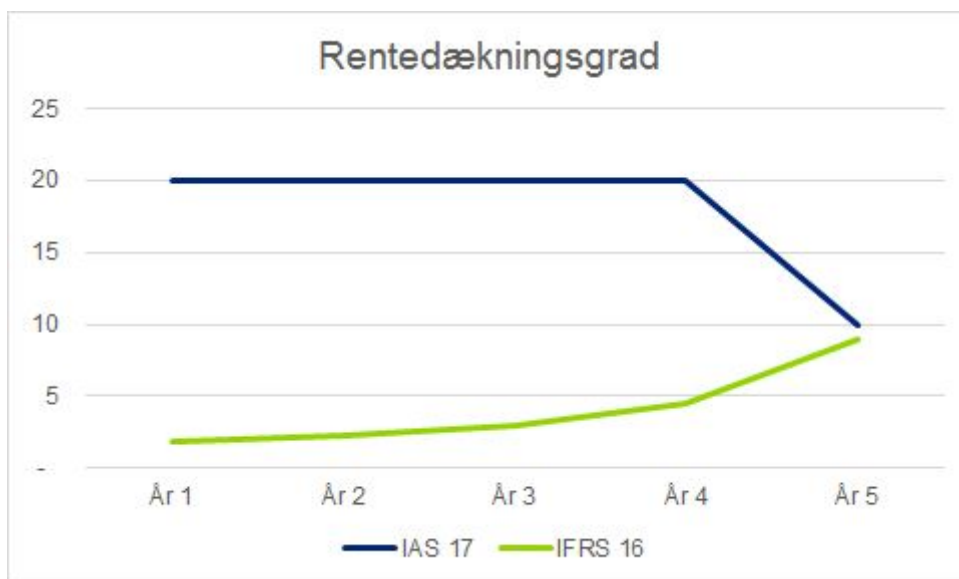
I henhold til IFRS 16 vil afskrivningerne på det finansielle aktiv blive indregnet over EBIT, mens renteomkostningerne på de månedlige ydelser vil blive indregnet som renteomkostninger de månedlige afdrag vil blive indregnet som en tilbagebetaling af gæld under passiver, og har således ikke påvirkning på dette nøgletal. I vores eksempel vil de årlige afskrivninger udgøre 5.477 t.kr. og i forhold til IAS 17 er EBIT således 533 t.kr. højere. Omvendt er renteomkostningerne væsentligt højere. Da de indregnede

renteomkostninger falder under IFRS 16 i takt med, at leasinggælden betales ud kan der således ikke laves en direkte sammenligning der repræsenterer alle år i leasingperioden, da renteomkostningerne første år udgør 1.236 t.kr. mod 184 t.kr i sidste år.

I proformaregnskabet er rentedækningsgraden under IAS 17 20x de første 4 år og 10x i 5. regnskabsår hvor ekstraomkostningen på 1 mio kr. påvirker EBIT.

I proformaregnskabet er rentedækningsgraden under IFRS 16 stigende fra 1,89x i første år til 8,89% i sidste regnskabsår i takt med, at renteomkostningerne falder.

Den samlede effekt i proformaregnskabet er illustreret i figur 9 nedenfor.

Figur 9: Illustration af forskellen på rentedækningsgraden mellem IAS 17 og IFRS 16, egen tilvirkning.

Det skal bemærkes, at indregningen i proformaregnskabet er stærkt påvirket af, at vores eksempel af en leasingkontrakt udgør størstedelen af omkostningsbasen i virksomheden.

Og kan således under særlige omkostningsstrukturer og i modsætning til vores eksempel kunne give et bedre nøgletal under indregning efter IFRS 16, end IAS 17.

Da Handelsbanken på nuværende tidspunkt ikke tager hensyn hertil vil et selskab med indregning efter IFRS 16 alt andet lige give et dårligere nøgletal og dermed en dårligere kreditvurdering (alene baseret på dette nøgletal) hos Handelsbanken, end den samme virksomhed med indregning efter IAS 17 ville få.

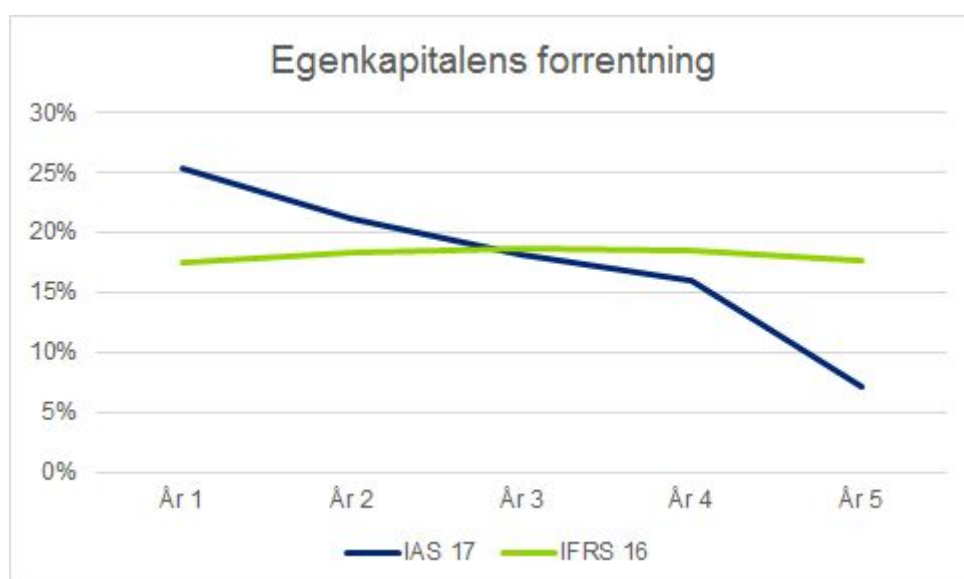
3.4.4.4 Rentabilitet af egenkapitalen

$$\text{EBT} / \text{Egenkapital} = \text{Egenkapitalens forrentning}$$

Da både EBT og egenkapitalen reduceres ved indregning under IFRS 16 vil dette nøgletal blive påvirket forskelligt, alt afhængig af den forholdsmæssige finansieringsstruktur i selskabet. Et selskab med en høj egenkapital i forhold til driften vil få dårligere nøgletal, mens selskaber med en forholdsmæssigt mindre egenkapital vil alt andet lige, opleve et forholdsmæssigt bedre nøgletal med implementering af IFRS 16.

I vores proformaregnskab ses det, at egenkapitalens forrentning er lavere under IFRS 16 end IAS 17 i de første 2 år, hvilket primært kan henføres til frontloadingen af omkostningerne, mens der i sidste regnskabsår er færre renter tilbage, dermed et bedre resultat kombineret med en lavere egenkapital. Det bemærkes, at egenkapitalen altid vil være lavere under IFRS 16 indtil udløb af samtlige leasingkontrakter, hvorefter egenkapitalen vil være ens for de to regnskabspraksis.

Den samlede effekt i proformaregnskabet er illustreret i figur X nedenfor.

Figur 10: Illustration af forskellen på egenkapitalens forrentning mellem IAS 17 og IFRS 16, egen tilvirkning.

I forhold til Handelsbanken hører vi fra Jan Arup, at der ikke sker reformulering af omkostningerne, ligesom der ej heller sker justering af egenkapitalen. Påvirkningen for Handelsbanken er således som beskrevet ovenfor.

3.4.4.5 Soliditet

$$\text{Egenkapital} / \text{Aktiver} = \text{Soliditetsgrad}$$

Soliditeten i et selskab består af forholdet mellem egenkapital og fremmedkapital.

Under indregning efter IFRS 16 er der 2 faktorer der påvirker soliditeten:

Den første faktor er som beskrevet tidligere i opgaven og som illustreret i proformaregnskabet frontloading af omkostningerne der medfører en reduceret egenkapital. Ved udløb af leasingaftalerne vil forskydninger i omkostningerne være udlignet og således egenkapitalen være identisk under de to regnskabspraksis.

Den anden faktor er den tilbagediskonterede leasingforpligtelsen der optages som fremmedkapital, mod blot at være noteoplyst i IAS 17.

Ifølge Jan Arup sker der hos Handelsbanken ikke reformulering af omkostningerne, hvormed egenkapitalen ikke reduceres som følge af frontloading. Faktor 1 er således ikke medtaget hos Handelsbanken.

Jan Arup fortæller dog, at der i forvejen sker reformulering af de operationelle leasingforpligtelser således fremmedkapitalen øges. Omvendt foretages der ikke tilbagediskontering af leasingforpligtelserne, hvormed den tilførte fremmedkapital hos Handelsbanken under IAS 17 er højere end den under IFRS 16. Handelsbanken medtager således faktor 2, dog i en højere grad.

Alt andet lige, vil den manglende tilbagediskontering af den fulde forpligtelse under fremmedkapitalen dog have en større nominel effekt på fremmedkapitalen, end den manglende frontloading af omkostninger har på egenkapitalen.

Det skal dog bemærkes, at soliditeten ligeledes påvirkes betragteligt af den forholdsmæssige sammensætning af egenkapital og fremmedkapital.

I et tilfælde, hvor egenkapitalen er nær 0, vil den nominelt mindre manglende justering af egenkapitalen have en væsentligt større forholdsmæssig påvirkning på soliditeten frem for den nominelt større manglende tilbagediskontering af leasinggælden.

Det er således vores opfattelse, at der under forudsætning af en gældssammensætning (mellem 20 og 80%) vil være en højere soliditetsgrad ved fuld indregning efter IFRS 16, end den nuværende indregning efter IAS 17 tillagt Handelsbankens reformulering.

3.4.4.6 Risiko for overskridelse af soliditetscovenant

Som beskrevet i afsnit 3.4.3 nævner Jan Arup under interviewet en bekymring for, at selskaber under IFRS 16 utilsigtet vil overskride deres soliditetscovenant hos banken som det tidligere er set ved indgåede renteswaps.

Vi fandt dette meget interessant, og tænkte at høre fra Henrik Gustavsen omkring, hvad virksomhederne selv har gjort af tiltag for, at undgå et sådant tilfælde. Henrik fortæller som følger:

"[...] virksomhederne har rigtig meget fokus på og det er jo netop fordi det påvirker en lang række nøgletal, KPI'er osv. Og hvis de ikke har fået justeret deres covenants i deres låneaftaler så risikere de jo, at alene på grund af ændringer i regnskabsreglerne, så bliver de ramt af det. Så de [virksomhederne] har fået tilpasset deres låneaftaler således der står, at det er efter frozen GAAP (se begrebsdefinition). Så alene ændring i regnskabsregler kan ikke ændre, at de bryder deres covenants. Og det var meget meget tidligt dette var ude, at man skulle være opmærksom på, at der var denne risiko.", (Gustavsen, 2018: 19:20)

Vi erfarer altså, at dette punkt har været en af de helt store punkter lige fra IFRS 16 blev udgivet, og at de fleste større virksomheder allerede har været i drøftelse gennem længere tid med deres bank, samt fået tilpasset covenants på deres bankaftaler til Frozen GAAP, således et simpelt skifte i regnskabspraksis alene ikke kan få en faktuel påvirkning på selskabets likviditet og solvens.

Det bemærkes dog, at det ikke nødvendigvis er alle selskaber der har været proaktive på dette område og enkelte, særligt selskaber med færre ressourcer der stadig aflægger efter IFRS vil kunne opleve at falde for dette punkt ved første indregning.

Selvom selskaber har aftalt deres debt-covenants efter frozen GAAP vil vi dog kunne forestille os – og ligeså som nævnt i afsnit om Jan Arups tanker omkring leasing, at kreditinstitutterne efter IFRS 16 vil få et bedre billede af selskabets finansielle stilling der måske kan være dårligere end tidligere antaget under IAS 17. I disse tilfælde vil bankerne få et andet billede af selskabets kreditrisiko og ved efterfølgende genforhandling af låneaftaler kan bankerne således på baggrund af det nye risikobillede af virksomheden nedjustere deres udlånsfaciliteter på længere sigt, uagtet om der tidligere er forhandlet covenants under frozen GAAP.

3.5 IFRS 16's påvirkning på regnskabsudarbejder

Vi vil i det følgende afsnit se nærmere på konsekvenserne for regnskabsudarbejder ved indregning efter IFRS 16 frem for IAS 17, herunder udfordringerne i forbindelse med opgørelse og indregning, påvirkningen på den operationelle drift samt rapportering og kommunikation.

Til brug for afsnittet har vi interviewet Henrik Gustavsen, senior manager i Deloitte's danske IFRS Centre of Excellence og rådgiver for såvel danske som internationale virksomheder i brugen af IFRS.

Vi hører Henrik omkring regnskabsafdelingernes tanker og udfordringer i forbindelse med indregningen, samt implementeringens generelle påvirkning på regnskabsbranchen.

3.5.1 Nuværende behandling af operationel leasing efter IAS 17

Vi starter interviewet med, at høre hvordan selskaberne tidligere har forholdt sig til, og opgjort operationel leasing, samt hvad deres stillingtagen hertil har været og hvor meget det har fyldt i deres rapportering og overvejelser:

”Det er vores føling, at så meget fokus har der ikke været på operationel leasing. Det er en note vedrørende eventualforpligtelser og ja, den er revideret, men ikke en note der har den største fokus hos hverken virksomheden eller revisor.”, (Gustavsen, 2018: 2:10)

Vi erfarer altså fra Henrik Gustavsen, at der hos virksomhederne selv ikke tidligere har været de store overvejelser til den operationelle leasing, udover at det har været en fast omkostning i resultatopgørelsen, samt at der har skullet opgøres en note ved udarbejdelsen af årsregnskabet. Som afdækket tidligere i opgaven ser vi hos øvrige interessenter, at der er sket reformulering af den tidligere operationelle leasingforpligtelse, og dette spørger vi således videre ind til:

”Nej, ikke rigtig. Jeg er bekendt med, at banker og analytikere har været inde og lave denne reformulering, hvor de hiver omkostninger ned og beregner nogle nye omkostninger [...]”, (Gustavsen, 2018: 3:20)

Modsat de øvrige interessenter har selskaberne selv altså ikke taget højde for de finansielle forpligtelser forbundet med operationelle leasingforpligtelser og disses eventuelle påvirkning på nøgletal, herunder selskabets finansielle stilling.

3.5.2 Udfordringer ved opgørelse af leasing efter IFRS 16

Vi fortsætter interviewet med, at spørge ind til de udfordringer Henrik Gustavsen oplever regnskabsafdelingerne har i forbindelse med opgørelse af leasingforpligtelser efter IFRS 16, samt de påvirkninger det har på den operationelle drift:

3.5.2.1 Dataindsamling ved første indregning

”Der er nogle stykker. Den første er dataindsamlingen:

I det hele taget, at få identificeret alle deres leasingkontrakter. De ligger mange steder, især i koncerner, hvor du har en meget decentral styring af dine leasingkontrakter, der kan de ligge til dels nede i alle datterselskaber og i mindre datterselskaber har de måske ikke helt regnskabskompetencer på det aller

højeste niveau. Og de folk de har der, har nok ikke de største IFRS 16 kompetencer i forhold til identificering af alle de leasingkontrakter der nu skal indregnes.”, (Gustavsen, 2018: 5:10)

Og Henrik fortsætter endvidere i forhold til kvaliteten og kompetencer.

Henrik forklarer at der er mange oplysningspunkter, der indgår i en IFRS 16 beregning, både ved førstegangsindregningen, men også efterfølgende. Decentraliseret data er dermed en større udfordring for flere virksomheder (Gustavsen, 2018: 6:00).

Hvis man kigger internt i virksomhederne, så kan leasingkontrakter ligge i procurement, legal og regnskab. Hvis vi taler firmabiler ligger de i HR og så har de måske en helt særskilt afdeling til, at håndtere deres property leasing, altså ejendomsleasing. Så der er en kæmpe udfordring i det.

En af de helt store udfordringer ved den nye indregning efter IFRS 16, er altså at selskaberne ikke selv tidligere har anvendt ressourcer til, at styre de operationelle leasingkontrakter. Dermed vil der ved første indregning først skulle indsamles alle igangværende leasingkontrakter samt indtastes data i et ERP-system der kan håndtere indregningen i regnskabet. De operationelle leasingkontrakter er i mange organisationer styret meget decentraliseret, hvor hver underafdeling i selskabet på egen hånd har indgået egne leasingkontrakter uden, at holde styr herpå i et samlet register.

Det opleves endvidere ofte, at disse leasingkontrakter er indgået i udenlandske datterselskaber hvor ressourcer såvel som kompetencer er begrænsede i forhold til, at kunne identificere og kategorisere leasingkontrakterne korrekt med henblik på indregningen. Opretholdelse af kvalitet i dataindsamlingen er således også en stor udfordring.

3.5.2.2 Skøn forbundet med indregningen af leasingkontrakter

Når først alle leasingkontrakter er samlet i virksomheden skal ledelsen opgøre nogle skøn til brug for indregningen. Ved interviewet med Henrik gustavsen bekræfter han, at der ved IFRS 16 er flere skøn som;

”[...] i forhold til leasingperioden, i forhold til variable leasingydelser og hvordan håndterer du det? Fordeling af lease component og non-lease component, altså hvis du har serviceydelser inde i en leasingkontrakter, hvordan fordeler du disse. Skøn i forhold til, om det er overvejende sandsynligt eller rimelig sikkert, at du udnytter diverse optioner. Hvis du har givet residual value guarantee, så skal du skønne over hvad du forventer, at komme til at betale i henhold til denne garanti. Tidligere, var det operationel leasing så tog du det fulde beløb med.

Så er der hele skønnet omkring incremental borrowing rate, hvilket er en meget stor udfordring for rigtig mange virksomheder, da [...] der indgår rigtig mange skøn i fastlæggelse af sådan en [incremental

borrowing rate] i forhold til, at du skal finde en rente for et aktiv der har den samme sikkerhed, samme levetid, samme valuta, samme risikoprofil og det er en udfordring.”, (Gustavsen, 2018: 9:15)

Ved indregningen efter IFRS 16 ser vi altså følgende skøn der skal opgøres – teoretisk set for hver enkelt leasingkontrakt:

1. Opdeling af lease components i serviceydelser og aktiv
2. Udnyttelse af optioner
 - a. Opsigelsesoptioner
 - b. Forlængelsesoptioner
3. Residual value guarantee
4. Incremental borrowing rate (tilbagediskonteringsrente) (se begrebsdefinition)
 - a. Basis risikofri rente
 - b. Risikoprofil af aktiv
 - c. Eventuel risikoprofil af datterselskab/land

For nogle leasingkontrakter vil disse skøn have en væsentlig påvirkning på indregningen, herunder den løbende reevaluering af leasingforpligtelserne i tilfælde af udnyttelse af optioner eller ændringer i overordnede forudsætninger, herunder særligt ved incremental borrowing rate (*se begrebsdefinition*).

I tilfælde hvor en virksomhed har flere hundrede leasingkontrakter vil det være en meget stor opgave ressourcemæssigt at løfte og derfor ser man hos de større virksomheder, at der udarbejdes accounting manuals til hjælp ved opgørelse heraf, således at ledelsen på et mere overordnet niveau kan fastsætte nogle kategorier og dertilhørende skøn, hvorefter de lokale regnskabsafdelinger kan overføre disse skøn til den enkelte leasingkontrakt.

3.5.2.3 Løbende håndtering og indregning af leasingkontrakter

Henrik fortsætter i interviewet med næste udfordring for virksomhederne:

“Den anden udfordring er hele systemhåndteringen, netop fordi du nu får mange hundrede kontrakter ind, som du skal håndtere og som du løbende skal regulere hvis der kommer ændringer til lejen, udnyttelse af forlængelsesoptioner, eller terminationoptioner osv. Så du får en helt anden administrativ byrde til håndtering af de her kontrakter end du har haft tidligere og hvis du har mange kontrakter så er du simpelthen nødsaget til, at have noget systemstøtte hertil.

[...] virksomhederne skal bruge mere avancerede IT-systemer til den løbende håndtering af leasingkontrakterne, som følge af den store kvantitative mængde, samt de små ændringer i aftalerne der kan have påvirkning på indregningen, herunder anvendelse af forlængelses- og opsigelsesoptioner. Dette

indebærer endvidere også ændringer i de mange skøn der indgår ved indregningen af kontrakterne og som er beskrevet ovenfor.", (Gustavsen, 2018: 7:35).

Virksomhederne har således brug for enten selv, at udarbejde eller købe et eksternt IT-system der kan håndtere den løbende behandling af leasingkontrakter, herunder indtastning af nye leasingkontrakter, justering i skøn eller anvendelse af optioner.

I forhold til den praktiske håndtering af den løbende håndtering af leasingkontrakter, herunder praktiske hensyn spørger vi endvidere ind til Henrik, om hvordan virksomheder løser håndteringen i praksis, da vi ser en eventuel manuel behandling af hver enkelt kontrakt, herunder justeringer i forudsætninger vil være for stort et ressourcetræk

"Hvis vi ser på grænsen for småanskaffelse, den er der ikke mange virksomheder der bruger denne her 5.000 USD grænse – de bruger en langt højere grænse. Så må de så sidde og holde øje med, om det beløb de så får indregnet som en driftsomkostning og ikke får indregnet på bøgerne, om det så på et tidspunkt bliver væsentligt på et samlet niveau.

I forhold til fastlæggelsen af incremental borrowing rate, der vil de højst sandsynligt lave nogle mere overordnede betragtninger og sige, at vi har en basisrente, hvorpå der bliver korrigeret for en kreditrisiko på virksomheden. Hvis det er et datterselskab i udlandet er der måske nogle landemæssige korrektioner, og ligeledes på aktivtype.

Der bliver altså lavet nogle retningslinjer på aktivtyper, land og varighed der ryger ned i en boks og indgår i en accounting manual.", (Gustavsen, 2018: 10:50)

Til håndtering af den praktiske tilgang ser vi altså i første omgang, at virksomhederne anvender en anden tilpasset væsentlighedsgrænse for den enkelte kontrakt, således nogle af de små og ubetydelige leasingkontrakter kan holdes ude af administrationsbyrden.

Endvidere kan ledelsen i en accounting manual fastsætte faste forudsætninger på incremental borrowing rate, herunder basis risikofri rente, risikoprofil af virksomheden og eventuelt datterselskab. Herudover kan den tilpasses i forhold til fastlagte aktivtyper og varigheder på leasingkontrakter.

Alle disse skøn kan håndteres i et regnskabssystem, således den enkelte leasingkontrakt, fra den lokale regnskabsafdeling, kan tænde disse parametre ind, og på baggrund af dette vil leasingaktiv- og forpligtelse blive opgjort og eventuelt justeret såfremt ledelsen ændrer de overordnede skøn for det pågældende land, aktivtype eller dattervirksomhed.

Endvidere vil ledelsen igennem de mere avancerede leasingsystemer kunne udtrække og se en eventuel effekt fra en justering af et af ovenstående skøn.

Virksomhederne kan således på baggrund af en systembaseret tilgang reducere kompetencekravene i de lokale regnskabsafdelinger, reducere risiciene forbundet med, at den lokale regnskabsafdeling skal foretage skøn og samtidig får ledelsen et bedre indblik i virksomhedens leasingportefølje.

3.5.2.4 Opsummering af udfordringer for regnskabsudarbejder

Gennem ovenstående afsnit erfarer vi gennem interviewet med Henrik Gustavsen, at regnskabsafdelingerne i forbindelse med indregningen til IFRS 16 møder følgende udfordringer:

1. Dataindsamling på eksisterende leasingkontrakter
2. Systemimplementering
3. Opgørelse af skøn i forbindelse med de enkelte leasingkontrakter
4. Løbende håndtering af justeringer til optioner eller skøn

Alle ovenstående udfordringer for regnskabsafdelingerne medfører et væsentligt øget ressourcetræk hos regnskabsafdelingerne og som Henrik Gustavsen også fortæller, når vi spørger direkte ind til, om der ude hos virksomhederne oplever mangel på ressourcer og et udvidet behov for konsulenthjælp alene som følge af implementeringen af IFRS 16:

"[...] Ja, helt sikkert. Det vil jo typisk være de samme personer i regnskabsafdelingerne der laver budgetter, månedsrapporteringer osv. Så det har vi set på nogle projekter, at det har været en udfordring. [...] Det vil det også blive henover de næste 3-4 år, at få ressourcer til at implementere og lave systemimplementering inden 31.12.2018 og der er begrænsede ressourcer hertil.", (Gustavsen, 2018: 20:45)

Henrik erfarer altså på nuværende tidspunkt, at selskaberne har kraftig ressourcemangel i forhold til håndteringen af IFRS 16 implementeringen, og forventer at dette vil fortsætte de næste 3-4 år før regnskabsafdelingerne vil have tilpasset kapaciteten fuldt ud.

Implementeringen og den fortsatte indregning under IFRS 16, vil således forventeligt skabe en væsentlig øgning i personaleomkostninger, konsulentomkostninger såvel som licensomkostninger til IT-systemer til håndteringen af IFRS 16.

3.5.3 IFRS 16's afledte effekt på operationen

Udover de i ovenstående afsnit afdækkede udfordringer for regnskabsafdelinger i forbindelse med indregningen efter IFRS 16, vil dette også have afledte effekter på operationen.

Som nævnt i de tidligere afsnit har IFRS 16 en væsentlig påvirkning på nøgletal. Enkelte af disse anvendes også som KPI'er og ændringer hertil kan således have ændringer på den daglige måling, budgetter og indgåede aftaler med medarbejdere.

Vi hører Henrik Gustavsen herom, der uddyber:

"[...]vores kunder har nævnt, at i forhold til den interne styring, er de vant til at have leasingomkostninger på operationel leasing som en fast driftsomkostning og det indgår i alle kalkulationer. [...] Nu får de [virksomhederne] lige pludselig trukket hele omkostningen ud, og hvis denne er væsentlig påvirker det måske deres interne profitabilitet udadtil, i hvert fald når du sidder som mindre regnskabskyndig som f.eks. sælger, så kan du sige [...], her laves rigtig gode penge – der må være råd til at give nogle rabatter, men så sidder ledelsen højere oppe og siger, at der ikke tjenes penge på et overordnet niveau. ", (Gustavsen, 2018: 14:20)

På baggrund af komplikationer i forhold til måling af KPI'er, indgåede provisionsaftaler med videre, fortsætter vi med at høre ind til, hvordan Henrik ser, at dette påfører konkrete ekstra byrder på virksomhederne:

"[...] det kan der være nogle udfordringer ved, at forklare en [medarbejder] i sales and marketing, at nu skal du være opmærksom på, at vi har nye regnskabsregler så derfor er der reelt ikke sket noget. Derfor oplever vi ofte, at det her IFRS 16, det er noget man ligger oven på toppen af koncernregnskabet, mens de underliggende målinger ude i cost-centrene bibeholder den gamle måde at opgøre tallene måde.", (Gustavsen, 2018: 15:30)

Udover påvirkningen på ledelsens løbende budgetlægning og budgetopfølgning, samt sælgeres måling af profitabilitet ser vi også, medarbejdere med bonusaftaler baseret på nogle af disse KPI'er vil være påvirket heraf. Der vil således lægge et væsentligt job i forhold til forklaring til den mindre regnskabssagkynde medarbejder, hvorfor de KPI'er de bliver målt på har ændret sig i forhold til tidligere aftalt, herudover skal der fastsættes nye KPI-mål ud fra de nye regnskabstal, hvilket kan være en udfordring at finde det samme niveau med den nye indregning.

Henrik Gustavsen nævner endvidere, at der i mange tilfælde vælges at bruge den samme gamle regnskabspraksis i forhold til cost-centrene og opfølgning på KPI'er, men det må antages at dette i alle tilfælde ikke kan lade sig gøre, herunder blandt andet grundet ressourcemangel, særligt i mindre professionelle virksomheder.

3.5.4 Analyse af IFRS 16's påvirkning på regnskabsudarbejder

Baseret på vores interview med Henrik Gustavsen erfarer vi, at virksomhedernes regnskabsafdeling forestår store udfordringer og tilhørende omkostninger i forhold til fortolkning, implementering og løbende

håndtering af IFRS 16. Derudover vil virksomhedernes ledelse, såvel på topniveau som lokalniveau skulle tage stilling til tilpasning af KPI'er efter den nye regnskabspraksis. Vi hører fra Henrik Gustavsen, at flere virksomheder på cost-centre niveau vælger at anvende den tidligere regnskabspraksis under IAS 17 til brug for den daglige styring, grundet simplificering og sammenlignelighed for den mindre regnskabskyndige medarbejder. Det er dog vores opfattelse, at dette på længere sigt vil skabe uhensigtsmæssigheder, da der her følges op på økonomien ud fra ikke-parallele regnskabstal, samt at håndteringen af reformuleringen vil kræve større ressourceforbrug til opgørelsen, i forhold til, at have strømlinet alle rapporteringstal. Det må således også antages, at der ved anvendelse af en anden regnskabspraksis for den interne rapportering vil kunne ske skæv opfølgning økonomital og således opstå overraskelser eller om ikke andet misfit mellem ledelsens løbende forståelse af resultatet og det faktiske resultat.

På baggrund af vores gennemgang heraf må det vurderes, at implementeringen af IFRS 16 medfører store omkostninger for virksomhederne, mens der skabes meget begrænset værdi for virksomhederne selv, da de i mange tilfælde vil føre interne rapportering efter den gamle rapportering til brug for opfølgning på KPI'er.

Det må dog bemærkes, at IFRS 16's positive effekt på gennemsigtigheden i kapitalmarkedet indirekte og på længere sigt vil medføre bedre beslutningsgrundlag for investorer og kreditinstitutter der kan tage bedre beslutninger og således skabe mere værdi. Således forbedres det samlede kapitalmarked og virksomhederne vil indirekte opleve en generelt bedre og nemmere adgang til kapital. Det skal dog understreges, at der her primært er tale om en generel tilgang, og at denne naturligt vil være større for sunde virksomheder, mens økonomisk usunde virksomheder kan opleve en mere begrænset adgang til kapital, da investorer og kreditinstitutter nu har et mere retvisende billede af selskabets finansielle situation - og i flere tilfælde vil dette billede være en dårlige finansielle situation end under indregningen efter IAS 17.

3.6 Delkonklusion

Det kan på baggrund af vores undersøgelser konkluderes, at IFRS 16 medfører store udfordringer og omkostninger for virksomhederne. Fortolkningen, implementeringen og den løbende behandling af leasingkontrakter efter IFRS 16 er meget kompliceret og kræver investeringer fra virksomheden i systemer, medarbejdere og anvendelse af eksterne konsulenter for, at sikre den korrekte behandling. Samtidig sker der en afledt effekt på den operationelle gang i selsaberne, da man tidligere har anvendt nøgletal som KPI'er. Da den nye regnskabspraksis i sig selv påvirker KPI'er vil der således skulle fastsættes nye KPI-niveauer, medmindre selsaberne vælger at anvende frozen GAAP til deres interne rapportering - dette kan dog også medføre ineffektiviteter og ekstraomkostninger som følge af, at der løbende foretages

opfølgning på økonomien efter en anden regnskabspraksis og dermed dannes et andet billede end det officielle regnskab.

For investorer ser vi omvendt, at den fulde indregning af finansielle kontrakter efter IFRS 16 i regnskabet gør, at investorerne ikke selv skal fastsætte egne skøn og foretage en reformulering i forhold hertil. Udover, at dette fritager ressourcer gør det også, under antagelse af at virksomhederne selv har større indsigt end investorerne, at investorerne opnår et mere retvisende billede af virksomhedens finansielle stilling. Endvidere bliver informationsniveauet i forhold til indgåede leasingkontrakter det samme for alle typer af investorer, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til IAS 17, hvor det har krævet meget store kompetencer og indsigt fra investorerne for, korrekt at tage hensyn til leasingkontrakter når der har skullet dannes det fulde billede af selskabets finansielle situation.

Det kan således konkluderes, at investorerne opnår et bedre og mere ligeligt niveau af information og dermed øger det samlede beslutningsgrundlag på markedet.

For virksomhedernes finansieringspartnere erfarer vi gennem vores undersøgelser, at indregningen efter IFRS 16 på lige fod med investorerne reducerer behovet for reformulering af regnskabet og på samme tid øger det retvisende billede af selskabernes finansielle stilling som følge af, at selskaberne selv har det største kendskab og indsigt i forhold til de anvendte skøn ved indregningen af leasingkontrakterne.

Vi erfarer endvidere gennem vores undersøgelser, at der for nogle investorer og finansieringspartnere ikke tidligere er sket fuld reformulering i forhold til indregningen efter IFRS 16 og det samlede billede og dermed beslutningsgrundlag for disse interessenter vil således være væsentligt forbedret efter overgangen til IFRS 16.

Afslutningsvis skal det nævnes, at det må forventes at der på længere sigt, på trods af selskabernes eventuelle aftaler om anvendelse af frozen GAAP i låneaftaler mv., vil ske en justering i udbuddet af finansiering som følge af, at investorer og finansieringspartnere nu har et bedre billede af selskabernes finansielle præstation og stilling. Denne påvirkning vil for nogle selskaber være negativ, mens den for andre selskaber vil være positiv. Det er dog vores opfattelse, at den samlede effekt på markedet vil være forbedret som følge af et mere oplyst og effektivt kapitalmarked.

4 Gennemsigtighed og effektiviteten på kapitalmarkedet

4.1 Hvad er gennemsigtighed i et regnskab?

Gennemsigtighed for børsnoterede selskaber er vigtig for at have et velfungerende kapitalmarked, hvor regnskabsbrugere skal kunne bruge regnskaber som den retvisende præsentation af virksomhedens præstationer i indeværende regnskabsår. Formålet med gennemsigtighed i regnskabet er derfor også muligheden for at sammenligne regnskaber, der er underlagt de samme IFRS krav.

Der er opstillet lovmæssige krav ifølge IFRS, som omtaler gennemsigtigheden af en årsrapport. Regler for dette er styret af et gennemsigtighedsdirektiv, oprettet af EU, og gælder for børsnoterede virksomheder inden for EU.

Gennemsigtighedsdirektiv foreskriver blandt andet, at virksomheder skal publicere årlige og halvårslige årsregnskaber, større ændringer i beholdningen af stemmerettigheder og løbende oplysninger der kan påvirke prisen på aktierne. Disse publiceringer skal frigives på en måde, så det gavner alle investorer ligeligt.

Før gennemgangen af betydning af gennemsigtighed er det vigtigt at forstå, definitionen af hvad gennemsigtighed er. Vi vurderer, at den bedste definition i erhvervsmæssig sammenhæng er årsrapporter med høj kvalitet, hvilket yderligere bedst kan beskrives, som værende "overskueligt", "let forståeligt", "oprigtigt" og "ærligt". Virksomheder har stadig en stor del frihed til at præsentere deres årsrapport inden for lovens rammer og der kan derfor være svært at sammenligne to konkurrenter selvom de opererer indenfor samme segment.

Virksomheder med kompleks opsætning kan stå med en udfordring ved deres finansielle rapportering, hvor præsentationen kan være afgørende for investors valg af investering. Det vil være tilbøjelighed til at vælge en virksomhed, hvor der er høj gennemsigtighed i regnskabet, således at alle informationer er så vidt muligt tilgængelige for investor.

Virksomheder der forstår betydningen af gennemsigtighed i regnskabet er også velinformeret omkring tankegangen bag potentielle investorer. Med en kompleks og uigennemsigtig årsrapport giver virksomheden ikke et overblik over virksomhedens konkrete risici og dermed vil virksomhedens interessenter være dårligere stillet.

De nye IFRS standarder har derfor til formål at indfører retningslinjer og lovkrav der skal strømline alle regnskaber der aflægges herefter for at øge gennemsigtigheden.

4.2 Komplexiteten ved IFRS 16

Den største ændring ved implementeringen af den internationale standard IFRS 16, er som nævnt i tidligere afsnit, at operationel leasing, ligesom finansiell leasing, nu skal indregnes i balancen. Dette vil påvirke leasingforpligtelser for USD 2,8 trillioner (85 % af 3,3 trillioner iht. FSR, 2016), som skal flyttes til balancen og resultatopgørelsen og vil påvirke nøgletal, renteomkostninger, EBIT, EBITDA m. Dermed bliver virksomhedernes budgetteringer, prognoser og beslutningstagen kraftigt påvirket. Regnskabsstandarden er flere gange blevet omtalt som værende "mere kompleks end forventet". I denne forbindelse blev en undersøgelse udstedt af software leverandøren LeaseAccelerator, som fandt at 70 % af de adspurgte virksomheder havde allokert opgaven om implementeringen af IFRS 16 til en særskilt projekt manager. Her meddelte 25 % af virksomhederne at de ikke havde påbegyndt implementeringen overhoved (marts 2017). Dette kan skyldes mere fokus på andre implementeringer såsom IFRS 2, IFRS 4 eller IFRS 15 som alle har effekt fra regnskabsperioder der begynder 1. Jan 2018 eller senere (Accountancy Daily, 2017).

En af de andre elementer der skal tages stilling til ved forberedelsen af implementeringen er definitionen af hvad der skal klassificeres som værende en leasingaftale og hvad der skal klassificeres som en serviceaftale, da dette også ændrer sig ved implementeringen. Dette vil betyde at aftaler der tidligere har været klassificeret som serviceaftaler nu, efter IFRS 16, kan være en leasingaftale og omvendt. Alle aftaler skal derfor gennemgås for at opnå korrekt klassifikation i regnskabet, hvilket kan være en stor process for mange virksomheder. Man kan derfor forvente at virksomheder der ikke har samlet alle aftaler på en struktureret måde vil have større besvær med at vurdere klassifikationen. IASB anerkender dermed også indirekte det store arbejde der ligger bag forberedelserne til selve implementeringen, såvel som implementeringen den selv, ved at yde overgangslettelser til virksomheder for at lette den økonomiske byrde byrde til denne nye måde at behandle leasingaftaler.

4.3 Overgangsmuligheder

Som nævnt i tidligere afsnit 2.4.1, er det muligt at førtidsimplementere IFRS 16 hvis man også har implementeret IFRS 15, da der kan være en væsentlig påvirkning heraf. Der er udarbejdet to overordnede overgangsmønstre: den fulde retrospektive tilgang og den modificerede retrospektiv tilgang. For

virksomheder der derfor er stærkt påvirket af deres leasingaktiviteter vil valget mellem de to tilgange have stor effekt på den finansielle rapportering. Praktiske lempelser omkring indregningen, som de tidligere omtalte undtagelser ved indregning af leasingforpligtelser, er mulig at anvende ved benyttelsen af begge tilgange.

Den fulde retrospektive tilgang kræver at man anvender bestemmelserne i IFRS 16 bagudrettet i overensstemmelse med IAS 8 regnskabspraksis og regnskabsmæssige skøn. Alle leasingaftaler der er gældende ved overgangsdatoen skal måles og indregnes efter IFRS 16 fuldt ud. Alle sammenligningstal rettes som hvis IFRS 16 har været implementeret i alle tidligere præsenterede år. Der laves desuden en korrektion til egenkapitalen i den tidligst præsenterede periode.

Der er kun begrænset lempelser ved denne overgangsmodel, hvor det er muligt at vælge mellem IFRS 16 eller IAS 17's definition, til vurdering om en aftale kan klassificeres som en leasingaftale.

Den modificerede retrospektive tilgang kræver modsat den fulde retrospektive tilgang ikke ændring i sammenligningstallene i årsregnskabet. Her er der kun krav til at der laves en korrektion til nuværende regnskabsår primo perioden, med hele effekten fra IFRS 16. Finansiell leasing behandles i IFRS 16 på samme måde som også gennemgået i afsnit 2.3 ved IAS 17, hvorfor det kun er operationel leasing der vil have en effekt på korrektionen til egenkapitalen.

Der er ved denne tilgang er der også flere mulige lempelser man kan benytte sig af:

- Leasingaftaler med forholdsvis samme karaktertræk kan benytte samme diskonteringsrente
- Der er ikke krav til indregning for leasingaftaler hvis leasingperiode ophører mindre end 12 måneder efter datoen for overgangen
- Der er ikke krav til indregning af direkte omkostninger i forbindelse med etableringen af leasingaftalen ved overgangsdatoen
- Vurdering om hvorvidt der er mulighed for forlængelse eller opsigelse af leasingkontrakten

IASB udsedte i januar 2016 IFRS 16, hvorved der er givet 3 år til implementering, hvilket indikerer IASB's forståelse for omfanget af denne regnskabsstandard. Muligheder i praksis for implementering og overgang kunne være som de nævnte punkter nedenfor:

- Udvikle en "implementeringsgruppe" der specialisere sig for implementering og dets effekt
- Forstå behovet hos behovet fra aktieindehaverne og deres forståelse for vigtigheden af sammenlignelige data
- Dan overblik over de forskellige muligheder for overgange og hvordan disse vil påvirke virksomheden i praksis

- Betragtning af implementeringsomkostninger for den valgte tilgang
- Udvikl en tidslinje over hele implementeringsprocessen med deadlines og milestones
- Drøft overgangen med revisor

4.4 Det retvisende billede

Kravene for indregning ved IFRS såvel som ÅRL er specificeret med det formål at gøre regnskabet retvisende for regnskabsbrugere. Det retvisende billede skal reflektere virksomhedens reelle finansielle situation, da denne kan være efterspurgt i markedet af mange forskellige interessenter. Informationsværdien kan være forskellige fra regnskabsbruger til regnskabsbruger, men må kunne forventes at denne værdi er steget over årene, da der efter finanskrisen er kommet mere fokus på de finansielle stillinger for alle virksomheder, særligt for banker og investorer. Det retvisende billede har derfor også til formål at øge gennemsigtigheden, så virksomhedernes økonomi, for at give informationerne validitet og tillid.

Hovedformålet med kravet for det retvisende billede er dermed at undgå at der bliver manipuleret med tallene, så alle virksomheder er underlagt samme forudsætninger og regnskaberne dermed er sammenlignelige. For at sikre korrekt indregning er der derfor også obligatorisk revision af en ekstern revisor, til gennemgang af årsregnskabet.

4.4.1 Regnskabsbrugere

Som tidligere nævnt kan der være mange regnskabsbrugere afhængig af mange forskellige faktorer. Vigtigheden af det retvisende billede er vigtigt for alle regnskabsbrugere, men forskellige elementer i regnskabet kan have større betydning for en gruppe regnskabsbrugere i forhold til en anden. Påvirkningen af IFRS 16 vil derfor også have forskellige konsekvenser for de forskellige regnskabsbrugere. Her forudsættes det også at regnskabsbruger handler rationelt på baggrund af de oplysninger der er tilgængelige.

4.4.1.1 Banker

En af de regnskabsbrugere der vil blive påvirket af IFRS 16 er bankerne, der er med deres oplysninger fra årsregnskabet benytter informationerne til deres kreditvurderinger af potentiale såvel som nuværende kunder. Jan Arup er spurgt ind til deres behandling af deres kunder ved brugen af informationerne i årsregnskabet efter IAS 17 for operationel leasing.

”Det vi har gjort, det er, at meget ofte er de her leasingforpligtelser oplyst i en note, og så tager vi noten med i beregningen. Det er ikke ofte der står løbetiden eller forfaldsperioderne, men der står ofte hvor stor en samlet forpligtelse der er.”, (Arup, 2018: 16:14)

Oplysningerne anvendt for operationel leasing har derfor været benyttet til kreditvurderinger ved manuel indtastning i Handelsbankens systemer. Med kravet for præsentationen og indregningen af leasingaftaler efter IFRS 16 vil det være muligt at identificere de specifikke omkostninger relateret med en leasingaftale, samt detaljerne ved forpligtelsen, som leasingperiode, tilbagediskontering såvel som renter og afskrivninger. Jan indikerer dog at de relevante informationer til anvendelse af kreditvurderinger er baserede på den totale forpligtelse som er oplyst i eventualforpligtelserne efter IAS 17. Hertil vil han anvende løbetid og forfaldsperioder hvis disse er oplyst, hvilket altid er tilfældet under IFRS 16.

”Som jeg ser det og som vi vurderer det, så er det bare et mere præcist billede vi får af virksomheden, så vi læner os meget op af jer revisorer. Der bliver det et markant bedre billede vi får.”, (Arup, 2018: 15:55)

Deres beregninger og analyser vil derfor være mere præcise for deres potentielle kunder.

Som drøftet med Henrik Gustavsen har han også erfaret at Danske Bank ikke vil benytte sig de nye oplysningskrav som IFRS 16 stiller. De vil derimod foretage en reformulering af leasingaftalerne hvor de først vil ”rense” regnskabet for leasing, hvorefter de ud fra deres egne beregninger vil vurdere potentielle kunder. De mener nemlig at deres egen reformulering vil give dem et bedre billede af virksomhedernes finansielle position frem for IFRS 16 og dets indregningskrav. Dette var ikke hensigten med den nye regnskabsstandard, da IASB’s hensigt har været, at selskaberne selv har den bedste indsigt i deres leasingaftaler og dermed har de bedste forudsætninger for, at præsentere det mest retvisende billede af selskabets forpligtelser. Dette forbedrede billede af selskabernes finansielle situation skulle danne et ligeligt billede for samtlige regnskabsbrugere, men i denne situation, hvor Danske Bank mener, at de selv kan danne et bedre billede. Det samme opleves gennem underspørgsmål 2, hvor virksomhederne internt foretrækker at præsentere deres KPI’er og løbende økonomistyring efter IAS 17.

4.4.1.2 Investorer - nøgletal

Investorer skal ses som værende en person der anvender kapital med forventning om at få finansielt afkast. Et af de nemmeste måder som investor er at benytte sig af regnskabet og dets elementer for at vurdere virksomhedens finansielle position. Da investorer både kan være investeringsselskaber såvel som privatpersoner, er det meget forskelligt hvordan man læser regnskabet og hvilke elementer man kigger

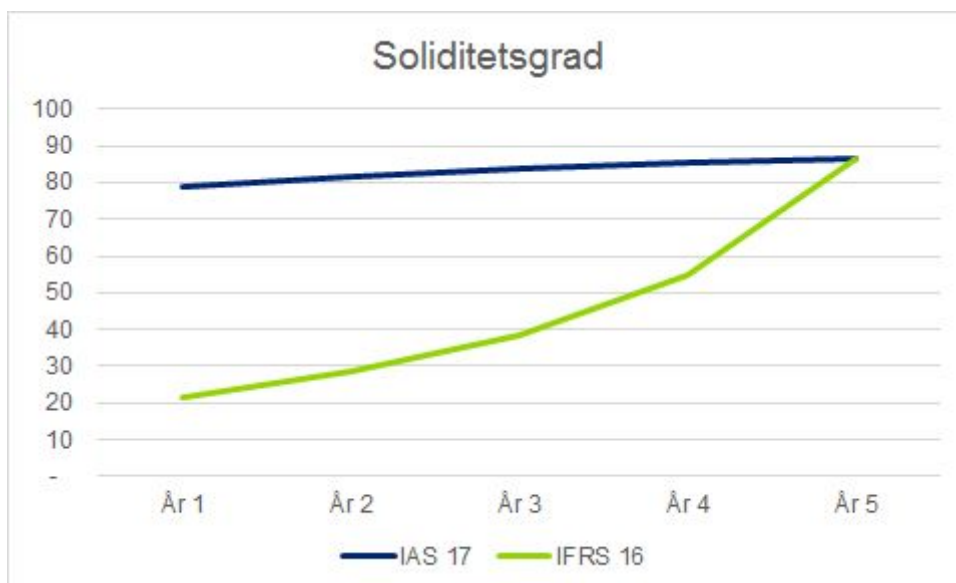
efter. Nøgletallene vil være det første man højst sandsynligt vil kigge på som investor, da dette giver et overblik over virksomheden med sammenligningstal 5 år bagud i tid. Disse er som nævnt i undersøgelsesspørgsmål to påvirket af ændringen i IFRS 16, hvorved der lægges op til diskussion om påvirkning af det retvisende billede for investor. Alle informationer kan have en forskellig værdi fra investor til investor, hvorfor alle nøgletal ikke er medtaget i betragtningen om det retvisende billede, men kun hvor der er større ændringer mellem IAS 17 og IFRS 16. Nedenstående nøgletal tager udgangspunkt i udarbejdet proformaregnskab (henvisning).

4.4.1.2.1 Egenkapitalens forrentning

Egenkapitalens forrentning er et nøgletal som kunne være vigtig for investor at kigge på de nuværende aktionæres afkast på den investede kapital. Det retvisende billede bliver påvirket af den måde man behandler leasingaftaler på efter IAS 17. Som præsenteret i afsnit 3.3.2 vil nøgletallet "egenkapitalens forrentning" over leasingperioden være faldende, under forudsætning af, at der ikke foreligger nogen udbyttepolitik og at der er positiv profit hvert år, da egenkapitalen vil være stigende. Modsat vil nøgletallet under IFRS 16 være konstant under samme forudsætninger, da EBT stiger forholdsmæssigt med egenkapitalen, grundet de indregnede afskrivninger og finansielle omkostninger. I dette tilfælde vil det kunne argumenteres for, at regnskabet er mere retvisende efter IFRS 16 da nøgletallet ikke bør være påvirket af hvor langt inde i leasingperioden virksomheden er, da nøgletallet vil være højere i starten og lavere i sidste år efter IAS 17. Regnskabet er samtidig og mere sammenligneligt med andre regnskaber, da det efter IAS 17 er svært at sammenligne egenkapitalens forrentning i forskellige virksomheder, da nøgletallet vil variere år for år (se illustration i afsnit 3.4.4.4).

4.4.1.2.2 Soliditetsgraden

Et andet relevant nøgletal for investor er soliditetsgraden, som også er påvirket kraftigt af ændringerne ved IFRS 16 (også behandlet i afsnit 3.2.4).

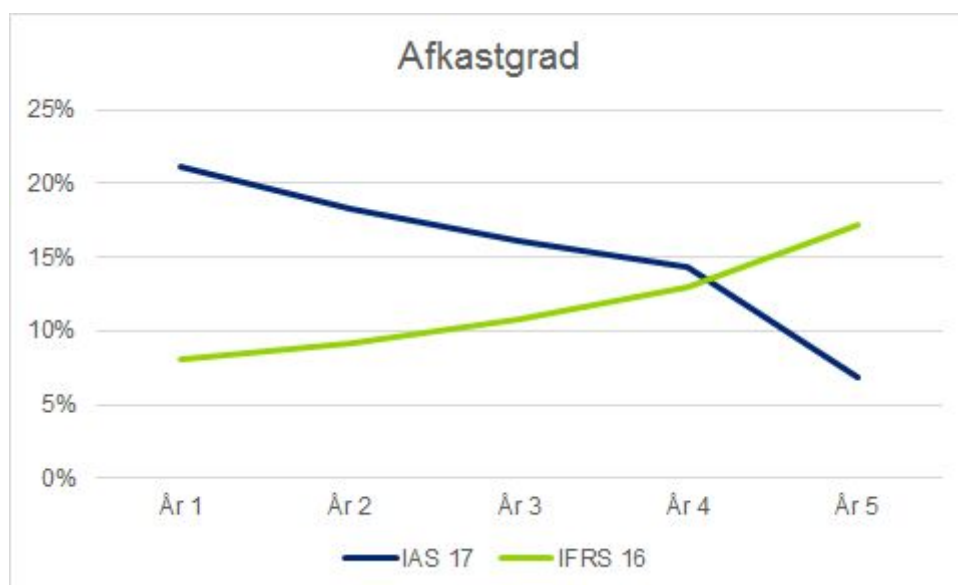
Figur 11: Illustration af forskellen på soliditetsgraden mellem IAS 17 og IFRS 16, egen tilvirkning.

Da der ikke er nogen gæld indregnet i balancen af leasingaftaler efter IAS 17, vil soliditetsgraden ikke være påvirket af andet end ændringen i egenkapitalen. Efter IFRS 16 vil soliditetsgraden derfor være stigende indtil forpligtelsen for leasingaftalen er tilbagebetalt og vil derfor bedre afspejle den gæld der ligger bag leasingaftalen. Nøgletallet bliver derved mere retvisende, da investor derfor har muligheden for at se hvordan fremmedkapitalen og egenkapitalen forholds-mæssigt udvikler sig på baggrund af virksomhedens leasingaftaler.

4.4.1.2.3 Afkastningsgraden

Afkastningsgraden er et udtryk for ledelsens evne til at genere overskud ud fra den investerede kapital. Da der ikke er indregnet nogle aktiver efter IAS 17 for operationelle leasingaftaler vil afkastningsgraden være

relativ højere end ved IFRS 16, da det vil se ud som om virksomheden generer overskud med meget få aktiver. På samme måde vil et underskud give en tilsvarende stor negativ afkastningsgrad, hvorfor der vil være stor udvikling i nøgletallet. Driftsresultat er ved begge standarder konstant hen over leasingperioden, undtagen sidste år får IAS 17, da man betaler i slutningen af perioden modsat IFRS 16 hvor dette er medregnet i afskrivningerne. De indregnede aktiver vil falde med afskrivningerne i leasingperioden efter IFRS 16, som giver en bedre afkastningsgrad år for år.

Figur 12: Illustration af forskellen på afkastningsgraden mellem IAS 17 og IFRS 16, egen tilvirkning.

De indregnede aktiver giver et mere retvisende billede af virksomheden da de ifølge kravene for indregning af leasingaftaler efter IFRS 16 har brugsretten over aktivet og den, i resultatopgørelsen præsenterede drift er baseret på anvendelse af denne brugsret. Når leasingaktiverne er indregnet i balancen giver det også investor muligheden for at se at overskuddet er generet af disse aktiver frem for ved IAS 17, hvor der ikke er nogle aktiver indregnet og man derfor ikke har nogen forudsætning for at drage denne konklusion. Gennemsigtheden er dermed også øget, da flere oplysninger er præsenteret i balancen som gør det nemmere at forstå virksomheden og dens aktiviteter.

4.4.1.3 Ledelsen - nøgletal

Regnskabet har også interesse for virksomhedens ledelse, da dette er en årlig opsummering af deres bedrifter. Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Man må derfor forvente at det er i deres interesse at fremlægge et regnskab der er så retvisende som muligt, da regnskabet gerne skulle kunne tiltrække mulige investorer, samt vise den nuværende bestyrelse hvordan selskabet klarer sig.

4.4.1.3.1 Årets resultat

Som præsenteret i udarbejdet proformaregnskab vil mange elementer i resultatopgørelsen være påvirket af implementeringen af IFRS 16. Årets resultat vil være uændret hvis man sammenligner resultatet for hele

leasingperioden, da afskrivninger og renter erstatter de hidtil førte omkostninger for operationel leasing.

Figur 13: Illustration af forskellen på årets resultat mellem IAS 17 og IFRS 16, egen tilvirkning.

Løbende vil årets resultat være stigende efter IFRS 16, mens det vil være konstant med et fald i sidste år ved IAS 17, grundet sidste afsluttende betaling ved leasingperiodens udløb. Selvom der vil være lavere resultat i starten af leasingperioden vil resultatet være stigende efter IFRS 16, hvorfor dette giver et bedre billede af virksomhedens udnyttelse af de leasede aktiver. Ledelsen kunne derfor have interesse i at vise denne udvikling i årets resultat for dermed at afspejle deres afskrivninger og finansielle omkostninger over for deres aktionærer. Det retvisende billede må derfor forventes at være forbedret og at ledelsen får en positiv effekt af dette som følge heraf.

Gennemsigtigheden er også øget i det afskrivningerne og renterne nu er præsenteret i resultatopgørelsen, i stedet for at være inkluderet samlet under eksterne omkostninger som vist i proformaregnskabet.

4.5 Investors justeringer ved IAS 17

Præsentationen i regnskabet af både aktiver og passiver vil give både analytikere og investorerne et bedre billede af balancen. Det giver mere tillid til regnskabet som helhed, da man nu kan stole på at leasingaftaler som kan have stor effekt på regnskabet nu er indregnet. Dette gør det nemmere for regnskabsbrugere at fastlægge den reelle finansielle situation for drift virksomheden. Derfor kan man også forvente at IFRS 16 har til formål at reducere nødvendigheden af justeringer, da der er flere informationer der bliver inkluderet i regnskabet (IASB, 2016: s. 22).

Man har tidligere efter IAS 17 være nødsaget til at lave justeringer for den operationelle leasing så disse var inkluderet i eventuelle analyser og vurderinger. Dem der derfor ikke lavede justeringerne vil have et helt andet grundlag for disse vurderinger, som ville føre til beregninger, analyser, undersøgelser som ikke er baseret på samme grundlag, hvorved man kan komme frem til forskellige konklusioner.

Der er to punkter som IASB konkluderede var hovedårsagerne til IAS 17 ikke var god nok til at præsentere virksomhedernes finansielle position, da den med sine begrænsede krav, kun involverede en noteoplysning.

Informationerne efter IAS 17 er:

- Utilstrækkelige for investorer og analytikere, som gerne vil estimere virksomhedens aktiver og leasingforpligtelser baseret på oplysningerne i regnskabet; og
- Ikke retvisende for andre investorer og analytikere der baserer sig på virksomhedens balance og resultatopgørelse for at få det fulde billede af virksomhedens finansielle situation, uden at inkludere noterne i disse overvejelser.

Dem der derfor vil få mest ud af IFRS 16 og dets effekter vil være dem der under IAS 17 analyserer de finansielle informationer uden at justere for operationel leasing oplyst i noten. Der vil således under IFRS 16 foreligge et bedre beslutningsgrundlag for disse investorer.

Der kan derfor argumenteres for et manglende grundlag for investorerne til vurdering af regnskaberne der har været underlagt IAS 17. Her har de mest essentielle oplysninger såsom hvorvidt aktivet er kontrolleret af leasingtager eller ej i forbindelse med driften og eventuelle betalinger som ikke kunne undgås. Ud fra drøftelser som IASB havde med investorer og analytikere prøvede mange at estimere nutidsværdien af fremtidige leasingbetalinger, men på grund af den manglende information ved IAS 17 anvendte man en mere simplificeret payback metode til analytiske formål. Selv disse simple beregning for at tage højde for operationel leasing kan man ikke forvente at den almene investor foretager, da deres kendskab til regnskab kan være begrænset.

En anden metode som investorer bruger til at foretage justeringer for virksomheder der anvender til IAS 17, er ved at fratrække et estimat af hvad renten for leasingaftalerne ville have været fra driftsomkostningerne. Samtidig kunne man også fratrække alle relaterede omkostninger for den operationelle leasing i resultatopgørelsen, men dette ville kræve et mere detaljeret estimat over virksomhedens leasing omkostninger, som sjældent vil være tilgængeligt for investor.

Der er derfor bedre mulighed for den almene investor ved IFRS 16 for at kunne lave en konkret og nemmere vurdering af virksomhedens finansielle position.

4.6 Virksomhedens perspektiv

Formålet med IFRS 16 er også at tilgodese virksomhederne, da årsrapporterne vil have forøget kvalitet i deres præsentation af leasingaftaler. Som tidligere nævnt i ovenstående afsnit har investorer og analytikere justeret balancer hvori IAS 17 var anvendt, som giver et upræcist og ikke sammenligneligt billede på tværs af vurderinger fra forskellige investorer (IASB, 2016: s. 26). Det er derfor forventeligt at flere virksomheder vil drage fordel af den mere præcise opgørelse under IFRS 16, da denne vil give investorerne samme forudsætninger til at vurdere en virksomhed og da opgørelsen giver bedre information vil man øge forståelsen af regnskabet.

Nogle virksomheder der aflagde efter IAS 17 har dog valgt at måle og oplyse om flere informationer end ved kravet i IAS 17. I forskellige scenarier kan det være fordelagtigt at inkludere disse oplysninger, fx. Hvis virksomhedens leasingaftaler kan have en væsentlig effekt på regnskabet som vil påvirke investeringsbeslutninger for investor. Virksomheden kan også have interesse i at inkludere yderligere informationer i regnskabet for at give regnskabsbrugere et mere retvisende billede af virksomheden.

Ved at fordele leasingomkostningerne mellem afskrivninger og renter har man dermed kunne præsentere som ønsket hos aktionærer eller investorer, hvilket er det som IFRS 16 også har af krav. Efter implementeringen af IFRS 16 vil der for disse virksomheder ikke længere være behov for særskilt at præsentere efter en reformuleret IAS 17 (IASB, 2016: s. 26).

Som tidligere nævnt i afsnit 3.5.2.4 vil der være høje implementeringsomkostninger forbundet med IFRS 16, hvorfor der skal være gode argumenter for fordelene ved den nye regnskabsstandard. En af disse kunne være at gøre det nemmere at alle leasingaftaler skal nu behandles på samme måde, frem for ved IAS 17 at have både finansiel og operationel leasing. Der er dermed ikke nogen tvivl om klassifikationen af leasingaftalen, hvor det eneste element der kan påvirke denne er undtagelserne ved indregning som omtalt i afsnit 2.4.6. Selvom man kan argumentere for at virksomhederne allerede havde alle informationer om deres leasingaftaler, så kræver IFRS 16 at man nu også kan dekomponere disse, hvorved virksomhedens fokus og forståelse for leasingaftalerne vil øges. IASB har tidligere erfaret at der har været begrænset fokus på de operationelle leasingaftaler, hvorfor dette vil gøre virksomheder mere opmærksomme på effekten af disse, da de nu potentielt kan have en stor effekt på regnskabet. Elementerne i leasingkontrakten, efter dekomponeringen og centraliseringen kan derfor nemmere identificeres og virksomheder har muligheden for bedre at udfordre leverandøren af disse leasingkontrakter, da deres egen forståelse vil være øget. Man kan argumentere for en øget konkurrence for leasinggiver, da disse kontrakter bliver mere gennemsigtige for leasingtager. Øget konkurrence i markedet for leasing kan påvirke priserne og skabe et bedre kapitalmarked, som vil være en afledt effekt af IFRS 16.

4.7 Sammenlignelighed

Det var også IASB's formål med IFRS 16 at øge sammenligneligheden af de finansielle informationer i årsrapporten. Ved at indregne leasingaktiver sammen med den tilsvarende leasingforpligtelse for alle leasingaftaler, vil det være muligt at se de driftsmæssige beslutninger i regnskabet i form af de leasingaftaler som virksomheden har foretaget. Forskellen regnskabsmæssigt mellem leasing og køb vil også være begrænset, hvis elementerne som aktivets levetid og leasingperiode er ens såvel som den egentlige omkostning fordelt over perioden. Graden af sammenlignelighed er ikke høj hvis disse elementer ikke er ens, dog vil forskellen mellem køb og leasing fortsat være repræsenteret for de leasingaftaler med væsentligt forskellige karaktertræk sammenlignet med et køb. Hvis leasingperioden derfor ikke er lig aktivets regnskabsmæssige levetid, vil der være forskel på de indregnede værdier. Virksomheder der leaser størstedelen af deres aktiver frem for at købe dem, vil have en væsentlig anderledes balance. Stigningen i aktiver for virksomheder der leaser størstedelen og som tidligere har klassificeret dette som operationel

	Airline 1 (leases <10% of aircraft)		Airline 2 (leases ≈70% of aircraft)	
	Reported on balance sheet (IAS 17)	If all leases on balance sheet ⁴¹ (IFRS 16)	Reported on balance sheet (IAS 17)	If all leases on balance sheet ⁴¹ (IFRS 16)
Property, plant and equipment	16,908	19,926	15,748	24,020
Long-term liabilities	13,232	16,567	9,615	18,320
Equity	6,719	6,402	5,604	5,171
Ratio of long-term liabilities to equity	2.0:1	2.6:1	1.7:1	3.5:1

Figur 14: Illustration af effekten af IFRS 16 for to virksomheder med forskelligt niveau af ejede aktiver.

leasing, vil se en stor stigning i aktivmassen. I figur 14 kan det ses efter IAS 17, at Airline 1 der kun har leaset 10 % af deres fly hvoraf 90 % er købt, vil fremstå som virksomheden med den største flåde. Når Airline 2 skal indregne alle deres operationelt leasede fly efter IFRS 16 kan man nu på baggrund af disse informationer konkludere er dette selskab har den største flåde. På samme måde bliver forpligtelser også påvirket ved indregning af de operationelle leasingaftaler. Figur 14 viser derfor et godt eksempel på den manglende information og indregningsværdier for at kunne sammenligne to virksomheder i samme branche.

Det indregnede aktiver og forpligtelser efter IFRS 16 for et leaset aktiv er stadig kun baseret på leasingperioden og indregningen vil derfor adskille sig fra et købt aktiv hvor denne er indregnet og

finansieret over hele aktivets levetid. Efter IFRS 16 er disse to muligheder for at få retten til et aktiv meget ens, men IASB fastholder at der stadig er tale om en anden form for transaktion, hvorfor de ikke bør opgøres ens.

4.8 Øget mulighed for regnskabsmanipulation ved indregning efter IFRS 16?

Som beskrevet i afsnittet "Skøn forbundet med indregning af leasingkontrakter" vil ledelsen under indregning efter IFRS 16 skulle tage stilling til en del flere skøn end tidligere ved IAS 17. Dette skyldes, at selskaber under IAS 17 alene skulle opgøre eventualforpligtelsen for deres leasingkontrakter i tilfælde af, at selskabet opsagde samtlige leasingkontrakter på statusdagen, altså den fulde forpligtelse frem til leasingkontrakten kan opsiges. Under IFRS 16 skal ledelsen tage stilling til den forventede forpligtelse på hele leasingkontrakten, herunder anvendelse af forlængelsesoptioner.

For, at tage et praktisk eksempel på en huslejekontrakt med opsigelsesvarsel på 6 måneder.

Under IAS 17 vil selskabet skulle opgøre en eventualforpligtelse svarende til 6 måneders husleje.

Under IFRS 16 skal ledelsen skønne hvor lang tid det forventes, at selskabet forbliver på det pågældende lejemål. I et eksempel med en konsolideret virksomhed der ikke har planer om flytning kan dette være mange år - hvis der alene anvendes en relativt kortsigtet forventning på 3-5 år, er man her på en 6-10 fordobling i forhold til eventualforpligtelsen under IAS 17 på 6 måneder.

Udover ovenstående eksempel skal ledelsen også skønne om fordelingen af lease components i leasingaftalen, da service elementer i leasingaftalen ikke skal medtages i indregningen af leasingforpligtelsen under IFRS 16 i modsætning til IAS 17, hvor selskabet skulle inkludere værdien for samtlige leasingkomponenter frem til selskabet ikke længere var bundet.

Et tredje skønselement ved indregning af leasingaftaler under IFRS 16 er incremental borrowing rate der anvendes til tilbagediskontering af de fremtidige udbetalinger og dermed reducerer den indregnede forpligtelse i forhold til den faktiske forpligtelse.

En forøgelse af forpligtelsen som følge af justeringer i ovenstående skøn, vil udover forhøjelse af selskabets aktiver og passiver også øge frontloading-effekten på renter og dermed have en direkte effekt i årets resultat.

Alle skønselementer ovenfor kan hver især og tilsammen have en stor effekt på selskabets nøgletal, herunder EBT, forrentning af egenkapitalen, soliditet m.fl.

Man kan argumentere for, at ledelsen har den største indsigt og bedste grundlag for, at kunne fastsætte disse skøn bedst muligt for virksomheden.

Når man efter IAS 17 skal klassificere sin leasingkontrakt som enten finansiel eller operationel har der været meget kritik til denne regnskabsstandard omkring hvorvidt det var muligt at manipulere med selve leasingkontrakten. Da der i teorien ikke er meget der adskiller en finansiel leasingkontrakt fra en operationel, kan de være muligt at strukturere dem på en sådan måde så den regnskabsmæssigt skulle indregnes med den klassifikation som man som ledelse ønskede mest. Ved at klassificere kontrakten som en operationel leasingkontrakt kunne man derved undgå at indregne denne som krævede færre ressourcer end ved indregning af den finansielle leasingkontrakt. Dette kunne også være en af årsagerne til, at der ved IASB's undersøgelse over de oplyste leasingaktiver i regnskaberne for US GAAP og IFRS, var registreret 85 % (FSR, 2016) af disse som værende operationel og dermed ikke indregnet i balancen.

Dog må det antages, at det øgede antal af skøn ved indregningen efter IFRS 16 også åbner op for flere muligheder for, at manipulere med regnskabet og derigennem forlede regnskabsbruger.

Da der er tale om regnskabsmæssige skøn vil der være en naturlig usikkerhed forbundet med opgørelsen heraf, og på trods af at regnskaberne fortsat skal revideres af en revisor, som nødvendigvis ikke har de samme forudsætninger som ledelsen til at bedømme et skøn for hvert delkomponent vil det være nemmere at påvirke tallene i årsrapporten på en sådan måde at der kunne være tale om regnskabsmanipulation.

Når der for den samlede forpligtelse og effekt på leasingkontrakten kan skrues henholdsvis op- og ned for flere delkomponenter, alle sammen værende indenfor en acceptabel grænse for revisor, vil der på baggrund af eventuel bias i skønnene tilsammen opnås en væsentlig effekt på regnskabet uden revisor kan være uenig heri, da alle delkomponenter er inden for revisors vurdering.

Det vil således i praksis kunne opleves, at ledelsen ved manipulation af disse skøn kan påvirke regnskabet i en væsentlig grad og dermed ændre beslutningsgrundlaget hos regnskabsbruger.

4.9 Konsekvenser ved konkurs

Som beskrevet i ovenstående afsnit skal der ved indregning af leasingforpligtelser efter IFRS 16 foretages nogle skøn forbundet med løbetiden af leasingaftaler, herunder særligt anvendelse af forlængelsesoptioner. Derudover skal der også foretages korrektion for den andel af leasingydelsen der

vedrører service dele i leasingaftalen. Dette er parametre der begge henholdsvis øger eller reducerer anlægsaktiverne og langfristede forpligtelser i selskabet sammenlignet med IAS 17.

I tilfælde af en konkurs vil man se på et selskabs regnskab og sammenligne selskabets aktiver med passiver, for at vurdere hvor mange penge der er tilbage til brug for betaling af fremmed gæld og investorer. Det kan argumenteres for, at der med dette perspektiv på et regnskab opstår et mindre retvisende billede af et selskabs finansielle stilling under IFRS 16 sammenlignet med IAS 17.

Dette skyldes, at man under IAS 17 opgører eventualforpligtelsen på leasingaftaler til den samlede forpligtelse der skal udbetales til leasingaftalerne ved opsigelse på statusdagen.

Dette beløb er ikke længere præsenteret under forpligtelsen, da levetiden under IFRS kan være forlænget, ligesom serviceaftaler vil være udeladt fra indregningen og den samlede forpligtelse til slut er tilbagediskonteret.

Det kan således opleves, at den indregnede leasingforpligtelse, herunder faktiske forpligtelse ved opsigelse af samtlige leasingaftaler på statusdagen vil vise sig at være væsentligt større, eller væsentligt mindre end indregnet i regnskabet.

Omvendt vil de indregnede anlægsaktiver højst sandsynligt ikke repræsentere en faktisk værdi, da selskabets leasede anlægsaktiv ikke kan sælges til en ekstern part, som det er gældende hvis aktivet var købt. Dette illustreres i figur 15.

	Lease	Purchase
Right to use the item	✓	✓
Right to sell and to pledge the item		✓
Right to lease / sublease the item	✓	✓
Legal title to the item		✓

Figur 15: Illustrerer forskellen i rettighederne for køb og leasing af et aktiv

Det skal dog her benævnes, at selskaber oftest, medmindre positivt benævnt i leasingkontrakten, har mulighed for at sublease brugsretten til aktivet videre til en tredjepart. Såfremt dette vil være tilfældet, må det dog også antages at der vil være nogle omkostninger forbundet med, at overføre leasingaftalen til en tredjepart, hvormed den bogførte værdi af aktivet ikke repræsenterer den faktiske værdi.

Man vil således under indregningen efter IFRS 16 kunne stå i en situation, hvor de værdier der er indregnet under aktiverne ikke repræsenterer en faktisk værdi, mens de tilhørende forpligtelser under passiverne reelt er større end præsenteret i regnskabet.

4.10 Delkonklusion

I diskussionen om det retvisende billede samt gennemsigtigheden af den nye regnskabsstandard, er der både argumenter for og imod om hvorvidt IFRS 16 i alle dens elementer forbedre det retvisende billede af regnskabet. Overgangen til IFRS 16 vil kræve mange ressourcer, men her er der også udarbejdet mulige lempelser for virksomhederne, da IASB er opmærksom på omfanget af implementeringsprocessen. I vurderingen om fordelene opvejer omkostningerne kan vi konkludere at det retvisende billede positivt bliver forbedret på trods af de potentielle høje implementeringsomkostninger. Både balancen og resultatopgørelsen vil bedre afspejle virksomhedens forpligtelser, aktiver, omkostninger og som afledt effekt heraf, nøgletallene forbundet med deres leasingaftaler. Her bekræfter både Henrik Gustavsén og Jan Arup at de også er enige denne konklusion, som dermed vil påvirke deres ekspertiseområde.

Da man tidligere har skulle lave justeringer ved IAS 17 for at få et grundlag der kunne anvendes til vurderinger og analyser, som banker og investorer anvender, vil implementeringen af IFRS 16 danne et fælles beslutningsgrundlag for alle regnskabsbrugere. Dette øger derfor også sammenligneligheden mellem virksomheder, da deres regnskab nu også reflekterer deres leasingaftaler, som hidtil ved operationel leasing, kun har været oplyst som en note.

Udover, at øge gennemsigtigheden i regnskaber, samt sammenligneligheden mellem regnskaber kan det også konkluderes, at IFRS 16 i forhold til IAS 17 tilføjer nye og flere regnskabsmæssige skøn i forbindelse med regnskabsudarbejdelsesprocessen. Det er vores vurdering, at en tilførsel af yderligere skøn til regnskabsudarbejdelsesprocessen også øger ledelsens muligheder for, at kunne manipulere med regnskabet og dermed forlede regnskabsbruger.

Vi erfarer endvidere gennem vores diskussioner, at der som følge af de ændrede metoder for opgørelse af leasingaktiver, såvel som forpligtelser i regnskaberne kan argumenteres for, at de præsenterede aktiver og passiver ikke giver et retvisende billede. Dette tilfælde vil dog alene være hvis man anlægger perspektivet af, at selskabet skulle likvideres, og dermed aktiverne skulle anvendes til udbetaling af de tilhørende forpligtelser i selskabet. Her vil kunne opnås scenariet, hvor leasingaktiverne er repræsenteret med en for høj værdi, mens forpligtelserne med en lavere værdi.

Det er dog på baggrund af vores samlede diskussioner vores vurdering, at regnskaberne under IFRS 16 vil skabe et mere retvisende billede af selskabernes finansielle situation. Den nye regnskabsstandard er således med til, at skabe et bedre og mere strømlinet beslutningsgrundlag for selskabernes interessenter,

herunder investorer og finansieringspartnere. Afledt af det bedre beslutningsgrundlag er det vores konklusion, at kapitalmarkedet vil være positivt påvirket heraf og på sigt vil skabe en merværdi for såvel investorer som virksomheder.

5 Konklusion

Det er i opgaven konkluderet, at fortolkningen, implementeringen og den løbende styring af leasingkontrakter under IFRS 16 skaber en væsentligt øget administrativ byrde hos regnskabsafdelingerne hos de berørte virksomheder. Udover, at medarbejderne får mere at lave, forstår vi også i opgaven, at der i mange tilfælde ses at virksomhederne ikke selv kan nå at såvel opkvalificere som rekruttere nye medarbejdere hurtigt nok til håndteringen af IFRS 16. Flere virksomheder vil således skulle anvende sig af eksternt konsulenthjælp. Udover indirekte pålagt, at anvende eksterne konsulenter vil virksomheder med større leasingporteføljer også skulle anskaffe og implementere nye IT-moduler til håndtering og indregningen af leasingkontrakterne på en løbende basis.

For virksomhederne erfarer vi, at de nye regnskabstal efter indregning under IFRS 16 nødvendigvis ikke har en direkte positiv effekt, da virksomheder tidligere har anvendt KPI'er, budgetter- og tilhørende budgetopfølgninger efter den tidligere regnskabspraksis. Vi erfarer gennem vores interviews, at enkelte virksomheder vælger, at fortsætte den interne rapportering efter IAS 17, hvor reformuleringen til IFRS 16 alene foretages på årsrapport niveau.

Det bemærkes dog, gennem diskussionen, at der som følge af de tilføjede skøn i IFRS 16 også åbnes op for en større usikkerhed og mulighed for manipulation der i nogle tilfælde, under ond tro, ville kunne anvendes til, at forlede regnskabsbrugere.

For investorer konkluderer vi igennem opgaven, at der ved implementeringen af IFRS 16 sker en væsentlig forbedring i regnskabets præsentation af selskabernes finansielle stilling, herunder sammenligneligheden mellem to virksomheder med forskellig finansieringsstruktur. Endvidere erfarer vi, at forskellige typer af investorer under IAS 17 som følge af forskellige grader af adgang til oplysninger, såvel som kompetencer har haft forskellige forudsætninger for vurderingen af og værdiansættelsen af virksomheder. Dette har gjort, at nogle investorgrupper har haft en væsentlig fordel i forhold til beslutningsgrundlaget ved deres investeringer sammenlignet med øvrige investorgrupper.

I forhold til indregningen under IFRS 16 er det vores vurdering, at disse investorer nu vil få det oplyst det samme billede gennem regnskabet, uden de vil skulle have brug for yderligere oplysninger, indsigt og kompetencer til brug for en eventuel reformulering af de tidligere eventualforpligtelser. Det er gennem vores analyse, at det primært vil være den private investor der vil opnå et forbedret beslutningsgrundlag, da mere professionelle aktieanalytikere og investorer på nuværende tidspunkt oftest allerede tager hensyn til de operationelle leasingkontrakter.

For virksomhedernes finansieringspartnere erfarer vi gennem vores undersøgelser, at indregningen efter IFRS 16 på lige fod med investorerne reducerer behovet for reformulering af regnskabet og på samme tid øger det retvisende billede af selskabernes finansielle stilling som følge af, at selskaberne selv har det største kendskab og indsigt i forhold til de anvendte skøn ved indregningen af leasingkontrakterne.

I forhold til diskussionen omkring gennemsigtighed, det retvisende billede og et mere effektivt kapitalmarked kan vi på baggrund af vores interviews med eksperter, samt egne diskussioner konkludere, at den nye regnskabsstandard øger sammenligneligheden mellem selskaber, hvor der tidligere var behov for reformulering, og derigennem øges beslutningsgrundlaget hos investorer og finansieringspartnere.

Det må forventes at der på længere sigt som følge af, at investorer og finansieringspartnere nu har et bedre billede af selskabernes finansielle præstation og stilling vil ske en forbedring i udbud af finansiering til virksomhederne. Denne påvirkning vil for nogle selskaber være negativ, mens den for andre selskaber vil være positiv. Det er dog vores opfattelse, at den samlede effekt på markedet vil være forbedret som følge af et mere oplyst og dermed effektivt kapitalmarked.

Endvidere kan det udledes, at implementeringen af IFRS 16, kan have en forøget effekt på konkurrencen i markedet for leasing, da leasingtagerne nu vil få bedre ind- og overblik i deres nuværende leasingkontrakter, hvorved dette giver bedre muligheder for sammenligning af mulighederne for alternative leasingaftaler og udfordre udbyderen.

6 Perspektivering

I analysen af implementeringen af IFRS 16's effekt på regnskabsbrugere, kunne det udover de i opgaven undersøgte tre regnskabsbrugere have været interessant, at gå ind og se på regnskabsbranchen generelt, for at opnå et billede af den øgede mængde af arbejdsbyrde- og opgaver der skabes i regnskabsbranchen. Vi har i opgaven berørt det øgede mængde af udfordringer, samt ressourcebehov for den regnskabsudarbejdende enhed. Men udover virksomheden selv åbner implementeringen af den nye regnskabsstandard også op for en stor mængde af arbejdsopgaver for konsulentbranchen og ligeså revisorer. Der kunne her benævnes arbejde til brug for fortolkning af regnskabsstandarden, videreformidling af denne fortolkning til virksomhedsledere, kurser til regnskabsmedarbejdere til opkvalificering af personale, assistance i forbindelse med systemimplementeringer og ligeledes simpel efterspørgsel på outsourcing til brug for dataindsamling hos pressede regnskabsafdelinger.

Herudover kunne derfor være interessant at kigge på leasingkontrakter og hvordan disse kan blive dekomponeret til indregningsformål. Det ville her også være relevant at kigge på alle disse datapunkter som ville blive defineret i en dekomponering af en leasingkontrakt, da der, ifølge Henrik, kan være op til 80 forskellige, der skal identificeres. Softwaresystemer skal derfor også enten opdateres eller helt skiftes ud for at kunne behandle og beregne alle disse datapunkter.

Udover konsulentbranchen vil regnskabsstandarden også skabe nye muligheder for IT-leverandører, da der til håndteringen af IFRS 16 for de større virksomheder vil være brug for bedre værktøjer til styring af leasingkontrakterne.

Vi har i opgaven alene haft fokus på selskaber der aflægger regnskab efter IFRS 16. Herudover kunne det have været interessant, at se på en eventuel implementering i årsregnskabsloven og en tilhørende cost-benefit analyse på dette område, hvor omfanget af ikke-indregnede leasingaftaler må antages at være mindre end der gør sig gældende i de, af opgaven, afdækkede selskaber.

7 Begrebsdefinitioner

“Frozen GAAP” - er en betegnelse for, at ens vurdering af et nøgletal eller lignende sker på baggrund af en uændret regnskabspraksis.

“*Front Loading*” - [af omkostninger] er når der placeres en overvægt af omkostninger i starten af en periode, sammenlignet med et kontinuerligt omkostningsniveau

“*Incremental Borrowing Rate*” - er et renteniveau, som en virksomhed kunne forvente at skulle betale, såfremt selskabet optog et banklån til finansiering af det pågældende aktiv.

8 Litteraturliste

8.1 Faglitteratur

Andersen, (2013): Den Skinbarlige Virkelighed 5. Udgave, Ib Andersen

8.2 Internet og artikler

PWC, (2002): IAS Leasing i leasingtagers årsrapport - årsregnskabsloven og IAS 17, PriceWaterhouseCoopers.

Hentet 23.03.2018 kl. 11:15 fra:

<https://www.pwc.dk/da/publikationer/assets/aarl-og-ias-17.pdf>

Deloitte, (2016): IFRS 16 - Leases, Deloitte.

Hentet 23.03.2018 kl. 13:48 fra:

<https://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs-16>

EU kommissionen, (2017): Commission regulation (EU) 2017/1986 of 31 October 2017, EU kommissionen.

Hentet 25.03.2018 kl. 10:12 fra:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R1986&from=EN>

FSR, (2016): Ny Regnskabsstandard om leasing er udsendt, Foreningen for Statsautoriserede Revisorer.

Hentet 26.03.2018 kl. 14:06 fra:

https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Standarder%20og%20vejledninger/Standarder_faglig%20viden/Ny%20regnskabsstandard%20om%20leasing%20er%20udsendt

PWC, (2016): Hvad betyder den nye leasingstandard, IFRS 16 for din virksomhed?, PWC.

Hentet 26.03.2018 kl. 15:14 fra:

<https://www.pwc.dk/da/nyt/2016/leasingstandard-ifrs-16.pdf>

IASB, (2016): IFRS 16 effects analysis, International Accounting Standards Board.

Hentet 14.04.2018 kl. 9:31 fra:

<http://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/published-documents/ifrs16-effects-analysis.pdf>

EU kommissionen, (2013): Transparency requirements for listed companies, EU kommissionen.

Hentet 22.04.2018 kl. 16:48 fra:

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/transparency-requirements-listed-companies_en#overview

Accountancy Daily, (2017): IFRS 16 treatment of leases 'more complex than expected', Accountancy Daily.

Hentet 28.03.2018 kl. 10:55 fra:

<https://www.accountancydaily.co/ifrs-16-treatment-leases-more-complex-expected>

FSR, (2016): Danmark har ikke færre børsnoterede virksomheder end mange andre lande i EU, Foreningen for Statsautoriserede Revisorer.

Hentet 28.03.2018 kl. 18:44 fra:

https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Om_revisor/Lovgivning%20og%20bekendtgørelser/Danmark%20har%20ikke%20faerre%20boersnoterede%20virksomheder%20end%20mange%20andre%20lande%20i%20EU_190416

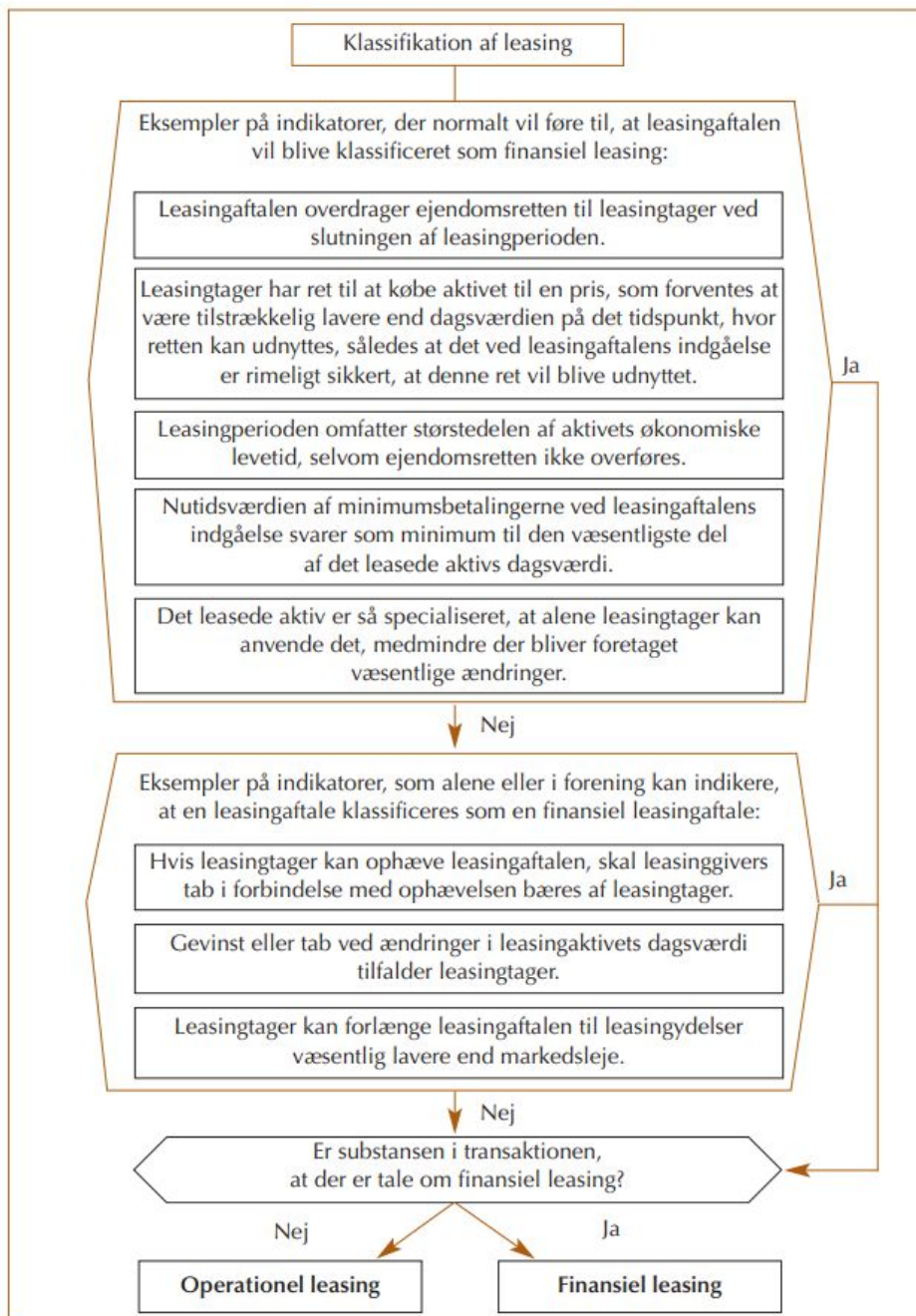
EU kommissionen, (2008): KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 1126/2008 af 3. november 2008, EU kommissionen.

Hentet 03.04.2018 kl. 13:37 fra:

<https://www.fsr.dk/-/media/Files/.../Konsolideret%20tekst%20EU-standarder.ashx?la=da>

9 Bilag

9.1 Bilag 1 - Beslutningsdiagram til klassifikation af leasingaftaler efter IAS 17

9.2 Bilag 2 - Amortiseringstabel for leasingaftale anvendt i proforma regnskab del 1 af 2

AMOTISERINGSTABEL						AFSKRIVNINGSPROFIL			
Ydelse							Saldo	Afskriv-	Saldo
nr.	Restgæld	Ydelse	Rente	Afdrag	Ultimo	Måned	primo	ning	ultimo
1	27.384.956	500.000	112.021	387.979	26.996.977	1	27.384.956	456.416	26.928.540
2	26.996.977	500.000	110.404	389.596	26.607.381	2	26.928.540	456.416	26.472.124
3	26.607.381	500.000	108.781	391.219	26.216.161	3	26.472.124	456.416	26.015.708
4	26.216.161	500.000	107.151	392.849	25.823.312	4	26.015.708	456.416	25.559.292
5	25.823.312	500.000	105.514	394.486	25.428.826	5	25.559.292	456.416	25.102.876
6	25.428.826	500.000	103.870	396.130	25.032.696	6	25.102.876	456.416	24.646.460
7	25.032.696	500.000	102.220	397.780	24.634.915	7	24.646.460	456.416	24.190.044
8	24.634.915	500.000	100.562	399.438	24.235.478	8	24.190.044	456.416	23.733.628
9	24.235.478	500.000	98.898	401.102	23.834.375	9	23.733.628	456.416	23.277.212
10	23.834.375	500.000	97.227	402.773	23.431.602	10	23.277.212	456.416	22.820.797
11	23.431.602	500.000	95.548	404.452	23.027.150	11	22.820.797	456.416	22.364.381
12	23.027.150	500.000	93.863	406.137	22.621.013	12	22.364.381	456.416	21.907.965
13	22.621.013	500.000	92.171	407.829	22.213.184	13	21.907.965	456.416	21.451.549
14	22.213.184	500.000	90.472	409.528	21.803.656	14	21.451.549	456.416	20.995.133
15	21.803.656	500.000	88.765	411.235	21.392.421	15	20.995.133	456.416	20.538.717
16	21.392.421	500.000	87.052	412.948	20.979.473	16	20.538.717	456.416	20.082.301
17	20.979.473	500.000	85.331	414.669	20.564.804	17	20.082.301	456.416	19.625.885
18	20.564.804	500.000	83.603	416.397	20.148.407	18	19.625.885	456.416	19.169.469
19	20.148.407	500.000	81.868	418.132	19.730.276	19	19.169.469	456.416	18.713.053
20	19.730.276	500.000	80.126	419.874	19.310.402	20	18.713.053	456.416	18.256.637
21	19.310.402	500.000	78.377	421.623	18.888.779	21	18.256.637	456.416	17.800.221
22	18.888.779	500.000	76.620	423.380	18.465.399	22	17.800.221	456.416	17.343.805
23	18.465.399	500.000	74.856	425.144	18.040.254	23	17.343.805	456.416	16.887.389
24	18.040.254	500.000	73.084	426.916	17.613.339	24	16.887.389	456.416	16.430.974
25	17.613.339	500.000	71.306	428.694	17.184.644	25	16.430.974	456.416	15.974.558
26	17.184.644	500.000	69.519	430.481	16.754.164	26	15.974.558	456.416	15.518.142
27	16.754.164	500.000	67.726	432.274	16.321.889	27	15.518.142	456.416	15.061.726
28	16.321.889	500.000	65.925	434.075	15.887.814	28	15.061.726	456.416	14.605.310
29	15.887.814	500.000	64.116	435.884	15.451.930	29	14.605.310	456.416	14.148.894
30	15.451.930	500.000	62.300	437.700	15.014.230	30	14.148.894	456.416	13.692.478

9.3 Bilag 3 - Amortiseringstabel for leasingaftale anvendt i proforma regnskab del 2 af 2

AMOTISERINGSTABEL						AFSKRIVNINGSPROFIL			
Ydelse							Saldo	Afskriv-	Saldo
nr.	Restgæld	Ydelse	Rente	Afdrag	Ultimo	Måned	primo	ning	ultimo
31	15.014.230	500.000	60.476	439.524	14.574.705	31	13.692.478	456.416	13.236.062
32	14.574.705	500.000	58.645	441.355	14.133.350	32	13.236.062	456.416	12.779.646
33	14.133.350	500.000	56.806	443.194	13.690.156	33	12.779.646	456.416	12.323.230
34	13.690.156	500.000	54.959	445.041	13.245.115	34	12.323.230	456.416	11.866.814
35	13.245.115	500.000	53.105	446.895	12.798.219	35	11.866.814	456.416	11.410.398
36	12.798.219	500.000	51.243	448.757	12.349.462	36	11.410.398	456.416	10.953.982
37	12.349.462	500.000	49.373	450.627	11.898.835	37	10.953.982	456.416	10.497.566
38	11.898.835	500.000	47.495	452.505	11.446.330	38	10.497.566	456.416	10.041.150
39	11.446.330	500.000	45.610	454.390	10.991.940	39	10.041.150	456.416	9.584.735
40	10.991.940	500.000	43.716	456.284	10.535.656	40	9.584.735	456.416	9.128.319
41	10.535.656	500.000	41.815	458.185	10.077.471	41	9.128.319	456.416	8.671.903
42	10.077.471	500.000	39.906	460.094	9.617.377	42	8.671.903	456.416	8.215.487
43	9.617.377	500.000	37.989	462.011	9.155.366	43	8.215.487	456.416	7.759.071
44	9.155.366	500.000	36.064	463.936	8.691.430	44	7.759.071	456.416	7.302.655
45	8.691.430	500.000	34.131	465.869	8.225.561	45	7.302.655	456.416	6.846.239
46	8.225.561	500.000	32.190	467.810	7.757.751	46	6.846.239	456.416	6.389.823
47	7.757.751	500.000	30.241	469.759	7.287.992	47	6.389.823	456.416	5.933.407
48	7.287.992	500.000	28.283	471.717	6.816.275	48	5.933.407	456.416	5.476.991
49	6.816.275	500.000	26.318	473.682	6.342.593	49	5.476.991	456.416	5.020.575
50	6.342.593	500.000	24.344	475.656	5.866.937	50	5.020.575	456.416	4.564.159
51	5.866.937	500.000	22.362	477.638	5.389.299	51	4.564.159	456.416	4.107.743
52	5.389.299	500.000	20.372	479.628	4.909.671	52	4.107.743	456.416	3.651.327
53	4.909.671	500.000	18.374	481.626	4.428.045	53	3.651.327	456.416	3.194.912
54	4.428.045	500.000	16.367	483.633	3.944.412	54	3.194.912	456.416	2.738.496
55	3.944.412	500.000	14.352	485.648	3.458.764	55	2.738.496	456.416	2.282.080
56	3.458.764	500.000	12.328	487.672	2.971.092	56	2.282.080	456.416	1.825.664
57	2.971.092	500.000	10.296	489.704	2.481.388	57	1.825.664	456.416	1.369.248
58	2.481.388	500.000	8.256	491.744	1.989.644	58	1.369.248	456.416	912.832
59	1.989.644	500.000	6.207	493.793	1.495.851	59	912.832	456.416	456.416
60	1.495.851	500.000	4.149	495.851	1.000.000	60	456.416	456.416	0

9.4 Bilag 4 - Proforma regnskab ved indregning under IAS 17

IAS 17					
Resultatopgørelse	Ar 1	Ar 2	Ar 3	Ar 4	Ar 5
Omsætning	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Vareforbrug	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)
Andre eksterne	(7.000)	(7.000)	(7.000)	(7.000)	(8.000)
Bruttofortjeneste	4.000	4.000	4.000	4.000	3.000
Personaleomkostninger	(2.000)	(2.000)	(2.000)	(2.000)	(2.000)
Afskrivninger	-	-	-	-	-
Driftsindtjening	2.000	2.000	2.000	2.000	1.000
Finansielle poster	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)
Skat	(418)	(418)	(418)	(418)	(198)
Årets resultat	1.482	1.482	1.482	1.482	702
Aktiver					
Anlægsaktiver	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Tilgodehavender	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Likvide beholdninger	3.482	4.964	6.446	7.928	8.630
Aktiver i alt	9.482	10.964	12.446	13.928	14.630
Passiver					
Egenkapital	7.482	8.964	10.446	11.928	12.630
Langfristet gæld	-	-	-	-	-
Kortfristet gæld	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Passiver i alt	9.482	10.964	12.446	13.928	14.630
Nøgletal					
EBITDA	2.000	2.000	2.000	2.000	1.000
EBT	1.900	1.900	1.900	1.900	900
Egenkapitalsforrentning	25%	21%	18%	16%	7%
EBITDA/Aktiver	21%	18%	16%	14%	7%
Årets resultat	1.482	1.482	1.482	1.482	702
Soliditetsgrad	79	82	84	86	86
Afkastgrad	21%	18%	16%	14%	7%
Rentedækningsgrad	20	20	20	20	10
Aktiver i alt	9.482	10.964	12.446	13.928	14.630

9.5 Bilag 5 - Proforma regnskab ved indregning under IFRS 16

IFRS 16					
Resultatopgørelse	Ar 1	Ar 2	Ar 3	Ar 4	Ar 5
Omsætning	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Vareforbrug	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)
Andre eksterne	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)
Bruttofortjeneste	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Personaleomkostninger	(2.000)	(2.000)	(2.000)	(2.000)	(2.000)
Afskrivninger	(5.477)	(5.477)	(5.477)	(5.477)	(5.477)
Driftsindtjening	2.523	2.523	2.523	2.523	2.523
Finansielle poster	(1.336)	(1.092)	(836)	(567)	(284)
Skat	(418)	(418)	(418)	(418)	(198)
Årets resultat	769	1.013	1.269	1.538	2.041
Aktiver					
Anlægsaktiver	22.908	17.431	11.954	6.477	1.000
Tilgodehavender	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Likvide beholdninger	3.482	4.964	6.446	7.928	8.630
Aktiver i alt	31.390	27.395	23.400	19.405	14.630
Passiver					
Egenkapital	6.769	7.782	9.051	10.589	12.630
Langfristet gæld	17.613	11.350	6.816	-	-
Kortfristet gæld	7.008	8.264	7.533	8.816	2.000
Passiver i alt	31.390	27.395	23.400	19.405	14.630
Nøgletal	Ar 1	Ar 2	Ar 3	Ar 4	Ar 5
EBITDA	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
EBT	1.187	1.431	1.687	1.956	2.239
Egenkapitalsforrentning	18%	18%	19%	18%	18%
EBITDA/Aktiver	25%	29%	34%	41%	55%
Årets resultat	769	1.013	1.269	1.538	2.041
Soliditetsgrad	22	28	39	55	86
Afkastgrad	8%	9%	11%	13%	17%
Rentedækningsgrad	1,89	2,31	3,02	4,45	8,89
Aktiver i alt	31.390	27.395	23.400	19.405	14.630